

**BATI KARADENİZ BÖLGESİNDEKİ BEDEN
EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN COVID-
19 SALGINI SÜRECİNDEKİ COVID-19'A İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ İLE MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ**

Seda BOSTANOĞLU

**2022
YÜKSEK LİSANS TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU**

**BATI KARADENİZ BÖLGESİNDEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 SALGINI SÜRECİNDEKİ COVID-19'A
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ**

Seda BOSTANOĞLU

**T.C.
Karabük Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında
Yüksek Lisans Tezi
Olarak Hazırlanmıştır**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU**

**KARABÜK
Mayıs 2022**

Seda BOSTANOĞLU tarafından hazırlanan “BATI KARADENİZ BÖLGESİNDEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 SALGINI SÜRECİNDEKİ COVID-19’A İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ” başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU
Tez Danışmanı, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından oy birliği ile Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 12/05/2022

<u>Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)</u>	<u>İmzası</u>
Başkan : Doç. Dr. Şakir BEZCİ (KBÜ)
Üye : Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU (KBÜ)
Üye : Doç. Dr. Cenk TEMEL (AKDÜ)

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Hasan SOLMAZ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

“Bu tezdeki tüm bilgilerin akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak elde edildiğini ve sunulduğunu; ayrıca bu kuralların ve ilkelerin gerektirdiği şekilde, bu çalışmadan kaynaklanmayan bütün atıfları yaptığımı beyan ederim.”

Seda BOSTANOĞLU

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

BATI KARADENİZ BÖLGESİNDEKİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLERİNİN COVID-19 SALGINI SÜRECİNDEKİ COVID-19'A İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ İLE MOTİVASYON DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Seda BOSTANOĞLU

Karabük Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı:

Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU

Mayıs 2022, 72 sayfa

Bu araştırmanın temel amacı; Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 salgını sürecindeki Covid-19'a ilişkin görüşleri ile motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu, Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan Bartın, Bolu, Düzce, Kastamonu, Karabük ve Zonguldak illerinde görev yapan 300 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sosyo-demografik bilgilerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Batıgün ve Ertürk' ün 2020'de geliştirdikleri "Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği" ile, Karabağ Köse, Karataş, Küçükçene ve Taş tarafından 2021'de geliştirilen "Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizi için SPSS 26 (Statistical Package for Social

Science) programı kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde verilere normal dağılım testi ve betimsel istatistik testi uygulanmış, elde edilen normallik test sonucuna göre ise Independent Samples T Testi ve İki farklı gruptan oluşan değişkenler için ANOVA testi uygulanmıştır. Ayrıca değişkenler arasındaki farklılıkların test edilmesi amacıyla Tukey Post Hoc testi uygulanmıştır. Sonuçlar %95 güven aralığında ve $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın bulguları doğrultusunda; beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde, kadın öğretmenlerin ve ileri yaş grubundaki öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin duygu düşünce ve davranış boyutundaki görüş düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte okul türü değişkeni ve öğretmenlerin Covid-19'a yakalanma durumları ile Covid-19'a ilişkin görüşleri dikkate alındığında aralarında anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, öğretmenlerin görev yaptıkları il ile Covid-19'a ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 sürecindeki motivasyonları değerlendirildiğinde ise; cinsiyet, yaş ve Covid-19'a yakalanma durumları ile motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanmazken, öğretmenlerin görev yaptıkları il ile okul türünün motivasyon düzeyleri ile arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak; Batı Karadeniz Bölgesinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ve motivasyonları ile araştırma değişkenleri arasında çoğunlukla anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiş ve bu bulgular literatüre kazandırılarak çeşitli öneriler sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler : Beden Eğitimi, Covid-19, Motivasyon.

Bilim Kodu : 130107

ABSTRACT

M. Sc. Thesis

INVESTIGATION OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHERS WHO LIVE IN THE WEST BLACK SEA REGION ON THE OPINIONS OF THE COVID-19 DURING THE COVID-19 PROCESS AND THE LEVELS OF MOTIVATION

Seda BOSTANOĞLU

Karabük University

Institute of Graduate Programs

Department of Physical Education and Sports

Thesis Advisor:

Assoc.Prof.Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU

May 2022, 72 pages

This research aims to examine the views and motivation levels of physical education and sports teachers in the Western Black Sea Region about Covid-19 during the Covid-19 process and investigate their differences in terms of various variables. The study group of the research consists of 300 physical education and sports teachers working in the provinces of Bartın, Bolu, Düzce, Kastamonu, Karabük and Zonguldak in the Western Black Sea Region. In order to determine the socio-demographic information of the teachers participating in the research, the personal information form developed by the researcher was used. As a data collection tool; The "Multidimensional Covid-19 Scale" developed by Batıgün and Ertürk in 2020, and the "Teacher Vocational Motivation Scale" developed by Karabağ Köse, Karataş, Küçükçene and Taş were used. SPSS 26 (Statistical Package for Social Science) program was used for the data

obtained. In statistical analyses, normal distribution test and descriptive statistics test were applied to the data, and according to the normality test results obtained, Independent Samples T Test and ANOVA test were applied for variables consisting of two different groups. In addition, Tukey Post Hoc test was applied to test the differences between the variables. The results were evaluated at 95% confidence interval and $p < 0.05$ significance level.

Considering the results of this study, when the opinions of physical education and sports teachers on Covid-19 were evaluated, it was determined that female teachers and teachers in the older age group had higher levels of emotion, thought and behavior regarding Covid-19. However, considering the school type variable and teachers' Covid-19 transmission status and their opinions on Covid-19, there was no significant difference between them, but there were significant differences between the province they attended and their views on Covid-19.

When the motivations of physical education and sports teachers in the Covid-19 process were evaluated, there was no significant difference between gender, age, Covid-19 transmission status and motivation, but it was observed that there were significant differences between the province they participated in and the motivation levels of the school type. Finally, various suggestions were presented according to the findings obtained from the study.

Key Word : Physical Education, Covid-19, Motivation.

Science Code : 130107

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının planlanmasında, araőtırılmasında, yürütölmesinde ve oluşumunda ilgi ve desteğini esirgemeyen, engin bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım sayın hocam Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOğLU'na sonsuz teőekkürlerimi sunarım. Katılımcılara ulaşmamda desteklerini esirgemeyen sayın Mehmet ÇETİN hocama ve çalıőmamın her aşamasında beni destekleyen, motive eden arkadaşım Klinik Psikolog Hülya AYDIN'a teőekkürlerimi sunarım.

Ayrıca benden desteğini ve anlayışını hiçbir zaman esirgemeyen, her zaman yanımda olan sevgili eşim Adem BOSTANOğLU ve tez süreci boyunca beni sabırla bekleyen oğlum Rüzgar Efe BOSTANOğLU'na tüm kalbimle teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL.....	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
ÇİZELGELER DİZİNİ	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
BÖLÜM 1	1
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	1
1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	1
1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	2
1.3. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ.....	3
BÖLÜM 2	4
ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ.....	4
2.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR.....	4
2.1.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı.....	4
2.1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları	5
2.1.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	6
2.2. MOTİVASYON	8
2.2.1. Motivasyon Tanımı.....	8
2.2.2. Motivasyon Süreci	8
2.2.3. Motivasyon Türleri	9
2.3. COVID-19	11
2.3.1. Covid-19 Tanımı.....	11
2.4. COVID-19 VE EĞİTİM.....	12

	<u>Sayfa</u>
2.4.1. Covid-19 Sürecinin Eğitim Üzerine Etkisi	12
2.4.2. Covid-19 Sürecinin Öğrenci Üzerine Etkisi	18
2.4.3. Covid-19 Sürecinin Öğretmenler Üzerine Etkisi	22
BÖLÜM 3	26
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	26
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	26
3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	26
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	27
3.3.1. Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	27
3.3.2. Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği.....	28
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	28
3.5. ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ.....	29
3.6. SAYILTILAR	29
3.7. SINIRLILIKLAR	29
BÖLÜM 4	30
BULGULAR	30
BÖLÜM 5	47
TARTIŞMA VE SONUÇ	47
BÖLÜM 6	54
ÖNERİLER	54
KAYNAKLAR	56
EK AÇIKLAMALAR ETİK KURUL RAPORU	66
ÖZGEÇMİŞ	72

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 2.1. Covid-19 salgını ile eğitimin kesintiye uğradığı ülkeler	14
Şekil 2.2. Dünyadaki Bazi uzaktan eğitim uygulamalarının başlangıç tarihleri ve ilk uygulamaları.....	16
Şekil 2.3. EBA Programı.....	17
Şekil 2.4. Dünya genelinde uzaktan eğitime erişim sağlayamayan çocuk sayısı.....	20

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri	30
Çizelge 4.2. Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının iç tutarlılık değerleri .	31
Çizelge 4.3. Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının iç tutarlılık değerleri.....	31
Çizelge 4.4. Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının normallik testi sonuçları	32
Çizelge 4.5. Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının normallik testi sonuçları	33
Çizelge 4.6. Cinsiyete göre Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları	34
Çizelge 4.7. Cinsiyete göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları	35
Çizelge 4.8. Okul türüne göre Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları	36
Çizelge 4.9. Okul türüne göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları	37
Çizelge 4.10. Covid-19'a yakalanma durumlarına göre Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.....	38
Çizelge 4.11. Covid-19'a yakalanma durumlarına göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.....	39
Çizelge 4.12. Yaş değişkenine göre Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutların ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları	40
Çizelge 4.13. Yaş değişkenine göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları.....	42
Çizelge 4.14. Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutların il değişkenine göre ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları	43
Çizelge 4.15. Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının il değişkenine göre ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları	45

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

SİMGELER

- SS : Standart Sapma
 \bar{X} : Aritmetik Ortalama

KISALTMALAR

- MEB : Milli Eğitim Bakanlığı
WHO : World Health Organization (Dünya Sağlık Örgütü)
TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu
UNESCO : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
(Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü)
UNİCEF : United Nations International Children's Emergency Fund (Birleşmiş
Milletler Çocuklara Yardım Fonu)
OECD : Organisation for Economic Co-operation and Development (ktisadi
İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)
UN : United Nations (Birleşmiş Milletler)
EBA : Eğitim Bilişim Ağı
B.E.S. : Beden Eğitimi ve Spor

BÖLÜM 1

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

1.1. ARAŞTIRMANIN AMACI

Covid-19 salgını dünyayı etkisi altına almış ve bu salgın nedeniyle günümüz eğitim, araştırma, hizmet ve küresel eğitim sektörleri derinden etkilenmiştir (DeVaney ve ark. 2020). Salgının ortaya çıkmasıyla birlikte birçok ülke vatandaşlarını korumak amacıyla sıkı tedbirler ve önlemler almaya başlamıştır. Salgın dönemlerinde alınan önlemlerin genel sağlık açısından pek çok riski önlediği ancak beraberinde bazı psikolojik yan etkiler doğurduğu bilinmektedir (Brooks ve ark., 2020). Salgının sürekli medyada yer alması, vaka sayısındaki hızlı artış, bulaş yolunun çok kolay olması insanları olumsuz yönde etkilemiştir (Serino, 2000). Salgının ekonomik, sosyal ve sağlık yönünden birçok etkisinin olmasının yanı sıra eğitim anlamında da olumsuz etkileri söz konusudur. United Nations (2020) raporlarına göre dünya genelinde birçok öğrenci ve öğretmen salgın sebebi ile okullara ara verilmesinden dolayı etkilenmiştir. Ersoy'a (2018) göre eğitim ve öğretimin kilit taşı olan öğretmenler maddi, manevi tüm yeterlilikleri sergileyebilmelidir. Bu durumda eğitim ve öğretimdeki görevlerini uzaktan sürdüren öğretmenlerin salgın boyunca hissettikleri duygu düşünce ve sergiledikleri davranışları belirlemek aynı zamanda motivasyon düzeylerini incelemek önem arz etmektedir. Alan yazında Covid-19 salgınının öğretmenler üzerindeki etkisine yönelik yapılan bir araştırmada, Covid-19 salgınının öğretmenlerin depresyon düzeylerini arttırdığı ayrıca salgın sürecinde öğretmenlerin Covid-19 ile ilgili bulguları ve haberleri sıklıkla takip ettikleri tespit edilmiştir (Çiçek, İ., vd., 2020). Öğrenciler üzerine yapılan başka bir araştırmada ise öğrencilerin Covid-19 ile ilgili görüşlerinin çoğunlukla olumsuz yönde olduğu saptanmış, ayrıca Covid-19 salgınının hayatın birçok alanında olumsuzluklar meydana getirdiği ve bireylerde psikolojik sorunlar yarattığı vurgulanmıştır (Görgülü Arı ve Hayır Kanat, 2020).

Psikolojik yönden iyi oluş sergilemeyen birey, içinde bulunduğu anın ve geleceğinin tehlikede olduğunu hissetmekte ve yoğun bir şekilde yaşamını sorgulamaktadır. Birey için gerçekleşmeyecek bir değer edinmek ve bunun peşinde koşmak anlamsız olmaktadır. Bu da bireyin motivasyonunu düşürmekte ve kendini gerçekleştirmesini engellemektedir (Pektaş, 2015). Ayrıca Covid-19 salgını ile ilgili görüşler ile bu görüşlerin motivasyonda yarattığı etkiyi belirlemek gelecekle ilgili kararlarda yol gösterici olabilecektir. Bu kapsamda yerli ve yabancı yazında Covid-19 salgını ve motivasyon ilişkisi üzerine bazı çalışmalara rastlandığı görülmektedir (Tekin, E. 2020; Tuna, A. A., & Türkmendağ, Z. 2020; Panisoara, I. O., Lazar, I., Panisoara, G., Chirca, R., & Ursu, A. S. 2020).

Covid-19 salgını sürecinde öğretmenlerin duygu düşünce ve davranışları göz önüne alındığında beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a yönelik görüşleri ve motivasyon düzeylerinin belirlenmesi hedeflenmiş, bu doğrultuda Batı Karadeniz Bölgesindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 salgını sürecindeki Covid-19'a yönelik görüşleri ile motivasyon düzeylerinin İncelenmesi amaçlanmıştır.

1.2. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Eğitim sektörünün neferleri olan öğretmenlerin Covid-19 sürecinden etkilendiği ve bu salgının onların duygu ve düşüncelerinde değişiklikler meydana getirdiği düşünülmektedir. Güncelliğini yitirmemiş olan Covid-19 salgını sürecinde sınırlı sayıdaki çalışmalara katkı sağlamak ve daha önce çalışılmamış olan “Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 sürecindeki Covid-19'a ilişkin görüşleri ile motivasyon düzeylerinin incelenmesi” konusunun araştırılması hedeflenmiştir. Alan yazındaki çalışmalar incelendiğinde Covid-19 sürecinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ile motivasyonları üzerine herhangi bir çalışma mevcut değildir. Bu durum da araştırma konusunun önemini ve üzerine çok fazla çalışma yapılmadığını göstermektedir. Eğitim ve öğretimin tüm dünya için gözardı edilmeyen önemi, eğitimin neferi olan öğretmenlerin de böylesi bir süreçte duygu ve düşüncelerinin önemini vurgulamaktadır. Bu çalışma ile öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin yanısıra Covid-19 sürecinde nasıl motive edilebileceği ile ilgilide literatürlere katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.3. ARAŞTIRMANIN ALT PROBLEMLERİ

Araştırmanın ana problemi Batı Karadeniz Bölgesi'ndeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin (B.E.S.) Covid-19 sürecine ilişkin görüşleri ile motivasyon düzeylerinin belirlenmesidir.

Araştırmada aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır.

1. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
2. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19 sürecindeki motivasyonları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
3. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
4. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19 sürecindeki motivasyonları ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
5. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ile okul türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
6. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19 sürecindeki motivasyonları ile okul türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
7. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ile görev yaptıkları il değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
8. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19 sürecindeki motivasyonları ile görev yaptıkları il değişkeni arasında anlamlı bir farklılık var mı?
9. B.E.S. öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşlerinin Covid-19'a yakalanıp yakalanmama durumları arasında anlamlı bir farklılık var mı?
10. B.E.S. öğretmenlerinin motivasyonları ile Covid-19'a yakalanıp yakalanmama durumları arasında anlamlı bir farklılık var mı?

BÖLÜM 2

ARAŞTIRMANIN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

2.1. BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR

2.1.1. Beden Eğitimi ve Spor Kavramı

Hareket kabiliyetinin her türünü kapsayan beden eğitimi ve spor alanı, insanlığın var oluş tarihi kadar eski olup, hedeflenen amaç doğrultusunda insanın vücudunu geliştirme ve disipline etme arzusundan doğmuştur. Bu doğrultuda beden eğitimi ve spor hakkında birçok tanımlama mevcuttur (Tamer ve Pulur 2021). İnal A. (2003) beden eğitimini; bireylerin hem fiziksel hem ruhsal sağlığını korumakla birlikte tamamen bireye ait olan kişisel yeteneklerini güçlendirmek, aynı zamanda içinde bulunduğu topluma ait çevresel farklılıklarla ilişkili, oyun ve sportif çalışmaların tümünü içeren, kapsamlı etkinlikler olarak tanımlarken, Yıldırım ve Yetim (1996) ise beden eğitimini; bireyin ruhen, fiziken ve sosyal yönden kendini geliştirmek amacıyla düzenli bir plan dahilinde yaptığı etkinliklerin tümü olarak tanımlamıştır. İnsanın davranış ve alışkanlıklarına yönelen, bilim, sanat ve aynı zamanda pedagojik bir disiplin olan beden eğitiminin; bireyin tüm yönlerine olan olumlu katkısı bilimsel olarak kanıtlanmış ve beden eğitimi, eğitim kavramı içerisine dahil olmuştur (Özmen Ö. 1999).

Buna ek olarak okul ders programı kapsamında olan beden eğitimini MEB (2018); bireyi tüm yönleri ile (fiziksel, zihinsel ve sosyal) ele alan ve gelişmesine katkıda bulunan bir ders olarak açıklamış, aynı zamanda öğrencilerin hayatları boyunca kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı hayat becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki öğrenim düzeyine hazırlanmalarını beden eğitimi ve sporun amacı olarak ifade etmiştir.

Beden eğitimi ile insan yaşamını iç içe girmiş bir olgu olarak gören Balcıoğlu, vd. ise (2005) beden eğitimi; bilinçli ve düzenli uygulandığı sürece her yaşta bireyi mutlu kılan, aynı zamanda bireyde ahlak, kültür, sağlık ve kişilik yönlerini de geliştiren bir olgu şeklinde açıklamıştır. Bununla birlikte, birbirlerini tamamlayan ve aynı amaçlar doğrultusunda birleşen beden eğitimi ile spor kavramı arasında farklılıklar mevcuttur. Sıklıkla birbirlerinin yerine ya da yan yana kullanılan bu iki kavramdan sporu Aksoy C. (1999); kuralları olan ve karşılıklı yarışmayı esas alan bir etkinlik olarak tanımlamıştır.

Sporun bir diğer tanımı da bireyin kabiliyetini gösterdiği ve geliştirdiği aynı zamanda bireyi sosyalleştiren, fiziksel ve ruhsal anlamda geliştiren, içinde dayanışmanın ve rekabetin olduğu, bireysel veya takım halinde yapılan ve kendi içine kuralları olan bir olgudur ((Erkan, 1998). Buna ek olarak fizyologların tanımına göre spor; başarıya ulaşmak için çaba gösteren yetenekli bireylerin seçilmesi, aynı zamanda onların yoğun bir eğitimden geçirilerek fiziki gelişimlerini sağlamak ve onların bu çabasını en üst düzeyde tutmaktır (Özmen Ö. 1999). Tüm bu tanımlamalar ile birlikte İlhan ve Yavaş'a göre; Beden eğitimi ve spor bir bütün olarak düşünüldüğünde Milli Eğitimin Temel İlkeleri ile bağdaşır kişide ruh, beden ve düşünce gelişimini sağlamaktadır. Bununla birlikte sportif tüm oyun ve etkinliklerin yanında bireyin, beden ve ruhen sağlıklı aynı zamanda düşünce gücünün yüksek olmasını aracı olarak görmektedirler. Bu kavramlar arasındaki güçlü bağları yok etmeden, beden eğitimi ve sporu ayrı birer tercih olarak düşünmeden ve bu ikilemlere sebebiyet vermeden bu iki kavram birlikte düşünülmelidir (Yaylacı 1998).

2.1.2. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

Beden eğitimi ve spor, toplumun temel taşı oluşturulan bireylerin, beklentilerini karşılamak, toplumsal sorunlarının çözümünde aracı olmak ve bireyin amacına ulaşmasında aktifliğini sağlamak açısından büyük önem taşımaktadır (Çelik ve Pulur 2011).

Günümüzde Beden Eğitimi ve Spor bireyin yaşamının temel kaynağı olan bedensel, zihinsel, sosyal ve duygusal yönlerinin gelişimini amaç edinmiş ve eğitimin bir parçası

olmuştur. Tamer ve Pulur, (2001) eğitimin çağdaş anlayışı düşünüldüğüne, bireyin zihinsel olarak gelişmesi için bedensel eğitiminde beraberinde olması gerektiğini vurgulamıştır. Kimpston (1985) beden eğitimi ve sporun amacını, bireyin bedensel ruhsal ve zihinsel yönden geliştirmek olarak açıklarken, MEB (1988) öğretim programlarında ise beden eğitimi ve sporu okul programlarının bir parçası olarak görmüş tüm bu özelliklerin yanı sıra bireyin bedenen sağlıklı olması ve psikomotor davranışlarının gelişmesi ile birlikte bireyin bütün yönlerinin gelişmesini sağlayan bir eğitim olarak tanımlamıştır. Beden eğitimi ve sporun amacını Nixon ve Jewett (1969) duyuşsal, bilişsel ve psikomotor olmak üzere üç grupta incelerken, Nash (1948) ise sinir-kas gelişimi, heyecansal gelişim, yorumlayıcı gelişim ve organik gelişim olarak dört grupta incelemiştir (Demirhan ve Altay 2001). Buna bağlı olarak benzer gruplandırmalar ülkemiz literatüründe de yapılmış, beden eğitimi ve sporun amaçları organik gelişim, sinir kas gelişimi, duygusal ve zihinsel gelişim şeklinde gruplandırılmıştır (Tamer 1987). Tüm bu gruplandırmalardan farklı olarak Sel, (1993) beden eğitimi ve sporu kişisel amaçlar ve toplumsal amaçlar olarak iki grupta incelemiş, Selçuk (1990) ise kişisel, toplumsal ve ekonomik amaçlar başlıkları altında toplamıştır. Yavaş ve İlhan, (1997) beden eğitimi ve sporun amacını; Türk Milli Eğitimi'nin temel hedefleri doğrultusunda, Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları ışığında öğrencilerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak, onları ruhsal ve bedensel olarak sağlıklı, ahlaklı ve dengeli yetiştirilmesi, ayrıca üretken, demokratik, milli bilinç duygusu yüksek ve karakterli birer fertler olarak yetiştirilmesi şeklinde açıklamıştır. Beden eğitimi ve sporun amaçlarını iki değişik şekilde ele alan Bucher; (1987) beceri ve beden gelişimini sağlamak ayrıca sağlıklı olmak olarak açıkladığı “bedenin eğitilmesi ve hareket etmenin öğrenilmesini” birinci amaç olarak ele almış, beceri ve bedensel gelişimin sağlanmasının ardından bununla bağlantılı olarak diğer boyutlarında istenilen yönde gelişmesi şeklinde açıkladığı “beden aracılığı ile eğitimini” ise ikinci amaç olarak ele almıştır.

2.1.3. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Eğitimin en genel amacı yaşadığımız ülkenin sosyo-politik özellikleri doğrultusunda o ülkeye faydalı, iyi birer yurttaş ve bununla birlikte ekonomik gereksinimlere uygun nitelikli işgücü yetiştirmektir (Karagözoğlu, 2003). Bu ifade ile öğretmenlik; bu

bireyleri yetiştirilmesi beklenen kişilerin icra ettiği meslek olarak tanımlanabilir. Öğretmenlik; bireye aktarılması gereken nitelikleri ve olguları önceden belirlenmiş program dahilinde planlı olarak aktaran kişidir (Sümbül, 2001). 1973 tarih ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 43. Maddesine göre öğretmenlik; devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir.” şeklinde ifade edilmektedir (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>). Ayrıca bir ülkenin eğitim sistemi o ülkenin kültür ve idaresinde olumlu etkiler göstermektedir. Bununla birlikte bireyleri bilişsel ve zihinsel eğitimin yanında bedensel olarak geliştirip eğitimi bir bütün olarak görmek eğitimin temel ilkesidir (Özkan 1999). Bireylerin gelişim özelliklerine göre sağlıklı, mutlu, ahlaklı, dengeli ve üretken birer fert yetiştirmeyi amaçlayan beden eğitimi ve spor öğretmeni, aynı zamanda okul içi ve okul dışı sportif faaliyetleri yaptırarak ve düzenleyen kişi olarak tanımlanmıştır (Karaküçük S. 1991). Okulların çeşitli kademelerinde ders vermekle görevli olan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ders dışı etkinliklerle kurduğu bağ sayesinde öğrenci davranışlarında istenilen değişikliklerin yapılmasını sağlamaktadır (Tunç A. 1999). Bunun yanı sıra rehber olma ve liderlik gibi özellikleri barındıran beden eğitimi öğretmeni, sorunlarla baş edebilen, otoriter, topluma karşı sorumlu ve alanına hâkim insanlar olarak da tanımlanmıştır (Demirhan G, Coşkun H, Altay F. 2002). MEB (2009) ise tebliğler dergisinde beden eğitimi öğretmenlerinin görevlerini; sporla ilgili düzenlenecek olan her türlü hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde görev almak, spor organizasyonlarında görev almak, milli bayram ve törenlerde görev almak, spor kulübü çalışmalarına katılmak, ihtiyaç duyulması halinde il ve ilçede millî eğitim müdürlüklerinde beden eğitimi spor ve izcilik şube müdürlüklerinde valilik onayı ile görev yapmak, beden eğitimi dersinde ders alanı olarak kullanılan yerlerin bakımı ve kullanımına destek olmak ve beden eğitimi ve sporla ilgili olarak beden eğitimi öğretmenlerinin ilgi, istek ve ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmalara yardımcı olmak şeklinde açıklamıştır.

2.2. MOTİVASYON

2.2.1. Motivasyon Tanımı

Motivasyon kelimesi Latince'den gelmekte ve "hareket etmek" anlamını taşımaktadır (Ud vd., 2012). Türkçeye yerleşmesi ise de daha çok Fransızca *motive* kelimesinden gelir. Bu kelime Türkçede güdü, "harekete geçirici güç" anlamlarına gelirken, Keskin A. (2019) motiveyi; davranışı bilinçli ya da bilinçsiz şekilde başlatan, yön veren ve o davranışın devamlılığını sağlayan güç, gizli bir dürtü veya dürtüler bileşkesi şeklinde tanımlamıştır. Bununla birlikte motivasyonun tanımlarında sıklıkla kullanılan "güdülenme" kavramı; kişinin hareket yönünü ve önceliklerini belirlemek için, iç ya da dış dürtünün etkisiyle eylemde bulunması olarak açıklanırken, "güdölemek" ise insan veya hayvanlarda bulunan güdülerin devinime geçmesi ve bu yolla eylemin gerçekleşmesi şeklinde tanımlanmıştır. Ayrıca bireylerde hareketin başlamasına yön veren farklı unsurlar olarak "güdöleyici" ifadesi kullanılmaktadır. Örucü ve Kambur (2008) ise motivasyonu tanımlarken; insanların düşüncelerini, inançlarını, arzularını barındıran, aynı zamanda onları harekete geçiren ve bu hareketin yönünü belirleyen ihtiyaç ve korkularını ifadelerini kullanmıştır.

Motivasyon, insan davranışlarında çok önemlidir. Motivasyon sağlamada en önemli etken kişilerin davranışlarının bilinmesi ve bu davranışların arkasındaki etkenlerin fark edilmesidir. Çünkü her davranışın öncesine ve sonrasına bakmak gerekir. Davranış arkasında yatan bir istek ve davranışı gerçekleştirme öncesinde de bir amaç vardır. Amaca ulaşabilmenin en belirleyici tarafı ise kişinin davranışlarının giderilmiş olmasıdır (Ada, Akan, Akın, Yıldırım ve Yalçın, 2014, Sabuncuoğlu, 1984).

2.2.2. Motivasyon Süreci

Motivasyon sürecine dair yapılan tanımlara dayalı olarak üç faktör belirlenmiştir. Bunlardan ilki kişinin bir davranışta bulunmasını sağlamaktır. Ardından bu davranışa yön vermesi ve onu sürdürmesidir. Son olarak da sürdürülen davranışı yapmaktan büyük bir mutluluk duymasıştır (Yeşil, A. 2016). Bu tanımlardan farklı olarak motivasyona dair üç süreç daha belirlenmiştir. Bunlardan birincisi; organizmanın

davranışa yönelmesini sağlayan veya bu davranışı yapmasını zorlayan güçtür. Süreçlerden ikincisi ise davranışın yönü ile ilgili olan organizmanın davranışsal yönüdür. Bu süreç davranışın hangi yönde ilerleyeceğini belirleyen güçtür. Motivasyon sürecinin üçüncü unsuru da kişide davranış meydana geldikten sonraki tutumla ilgidir. Davranıştan sonra bu tutumu koruyan ve onun sürekliliğini sağlayan güçtür (Yeşil, A. 2016).

2.2.3. Motivasyon Türleri

Kişiyi harekete geçiren motivasyonun dört farklı çeşidi vardır. Bunlardan ilki, içsel ve dışsal motivasyondur, ardından fizyolojik motivasyon, toplumsal (sosyal) motivasyon ve önemli motivasyon türlerinden olan psikolojik motivasyon gelir (Ayhan 2009, Sabuncuoğlu, 1995).

Kişiyi, hedefe ulaşması için davranışta bulunmaya iten güç olarak tanımlanan motivasyon, içsel ve dışsal olarak iki kaynaktan beslenir. Dışsal motivasyon ödül ve cezayı içerir. Aynı zamanda cesaretlendirme konuşmaları ve sosyal destek içeren tüm faaliyetlerde dışsal motivasyondur (Özdemir, A. 2013). Bununla birlikte dışsal motivasyona yönelik kaynakların yerinde kullanılması ve amaçlanması önemlidir. Çünkü her birey içsel olarak motive olmadığı için dış motivasyonlar davranışları denetleyen araç olarak anlaşılabilir. Bu algı da bireyin motivasyonunu düşürmektedir (James, 2005). Dışsal motivasyon ödül ve cezaya dayalıdır ve bu durumda şartlı ödül kısmına dikkat edilmelidir. Çünkü şartlı ödüller kişide performansı düşürdüğü gibi yaratıcılığı da baskılar. Farklı olumsuzlukları da beraberinde getiren bu uygulama, ahlak dışı davranışların oluşmasına neden olabilir. Fakat bu sınırlılıklara dayanarak dışsal motivasyon yöntemlerinin kullanılmaması tarzında bir düşünce de geliştirilmemelidir (Arends, 2004). Bununla birlikte dışsal motivasyon rutin işlerde ve kuralları olan durumlarda işlevseldir. Çünkü kural bazlı aktivitelerin yaratıcılık kısmında sınırlamalar vardır. Rutin olmayan faaliyetlerde ise ödüller tehlikeli boyut alır ve özellikle şartlı sunulan ödüller daha büyük tehlike içermektedir (Pink, 2011). Motivasyon çeşitlerinden biri olan dışsal motivasyonun içsel motivasyona katkı sağlaması gerekmektedir (Moore, 2001). Motivasyon kavramında birey açısından ideal olan, içsel olarak motive olmaktır. İçsel motivasyonun en önemli kaynağı,

kişilerin ilgi alanları, merak duyguları ve öğrenmeye yönelik istekleridir. Dışsal motivasyona yönelik kaynaklar erken yaşlarda çok daha etkiliyken, içsel motivasyon kaynakları ise daha sonraki yaş dönemlerinde daha çok etkilidir (Yazıcı, 2008). Bu bağlamda, Harlow'un alana yaptığı katlılar önem taşımaktadır. Çünkü Harlow bireylerde, görevin yerine getirilmesinin öneminden bahsederken, görevi yapmanın da tam bir içsel ödül kazanımı olduğunu vurgulamıştır. Yani görevi gerçekleştirmek aslında kendi ödülünü ortaya çıkarmaktır. İç motivasyon, kaynağını hayatımızı daha ileri noktalara taşıma isteğinden, hayatı yönetme, yönlendirme ve yaratıcı olup öğrenme ihtiyaçlarından alır (Pink, 2011). İç motivasyona dayalı araştırmalarda, bireylerin iç motivasyon gücünün yüksek olması, başkalarına göre daha başarılı olduklarını göstermektedir (Eggen, Kauchak, 1997).

Motivasyonda, bireye ait özellikler de önem taşımaktadır. İçsel ya da dışsal motivasyonda bireyin iç denetimli ya da dış denetimli olması da etkilidir. İç denetimli kişiler, yaptıklarını sonuçlarıyla birlikte üstlenebilir, başarıları ve başarısızlıklarının sebeplerini kendilerine atfederler. Bu ise bireylerde özgüveni artırırken, motivasyonlarını da yükseltmektedir (Yazıcı, 2008). Tüm bu tanımlamalar ile birlikte diğer motivasyon türlerinden biri olan “Fizyolojik Motivasyonlar” insanların temel gereksinimlerini içeren ve yaşamını devam ettirebilmesi için belirlenen birincil ihtiyaçları olarak tanımlanır. Diğer bir ifade ile, bireyin hayatını sürdürebilmesi için gerekli olan en temel ihtiyaçlarının giderilmesini esas alan motivasyon türüdür (Tarakçıoğlu vd., 2010). Sabuncuoğlu ve Tüz’e (2003) göre fizyolojik motivasyonda amaç; bireyin temel ihtiyaçlarının giderilmesini sağlayıp, bireyi ikinci basamağa ulaşması için güdülemektir. “Sosyal motivasyonlar” ise insanların topluma yönelik sergilediği davranış biçimleridir. Birey toplumun onayladığı, beğendiği davranış biçimini yapma eğilimi gösterir. Bu tür davranışlar bir gruba dahil olmak, sevilme, tanınmak, kariyer sahibi olmak, arkadaşlık kurmak ve özgürce düşünceleri kapsayan davranışlardır (Tarakçıoğlu vd., 2010). Sabuncuoğlu ve Tüz’e (2003) göre bu tür davranışlar insan hayatı ile paraleldir ve insan amacına ulaşıncaya mutlu olur. Son motivasyon türü olan “Psikolojik motivasyonlar” ise hem düşünsel hem de ruhsal ihtiyaçlardan kaynaklanır (Tarakçıoğlu vd., 2010). Başka bir ifade ile bireyin davranışlarına şekil veren ruhsal ihtiyaçlardan kaynaklı güdüler olarak ifade edilir. Psikolojik motivasyonda güdüler doğuştan gelen veya sonradan kazanılmış olabilir.

Fakat bu güdülerini incelemek zordur, çünkü kişilik ve davranış modellerini oluşturan bu güdü karmaşık bir yapıya sahiptir (Şanlı ve Taş 2021).

2.3. COVID-19

2.3.1. Covid-19 Tanımı

İnsanlık, tarihi boyunca birden fazla salgın hastalıkla karşılaşmış ve bu hastalıklarla mücadele etmiştir. Tarihin belirli dönemlerinde ortaya çıkan ve insanları olumsuz yönde etkisi altına alan, bununla birlikte bir çok insanın ölümüne sebep olan M.Ö. 668-664 yılları arasında Britanya Adaları'nda etkili olan veba salgını, 639 yılında Şam, Filistin, Ürdün ve Urfa da görülen veba salgını, Japonya'da 1817 yılında görülen kolera salgını, İspanya'da 1918 yılında görülen grip salgını, ayrıca ülkemizde 1923 yılında görülen kolera salgını ve yakın tarihte ortaya çıkan ülkemiz dahil birçok ülkeyi etkisi altına almış olan kuş gribi ve domuz gribi bu salgınların başında gelmektedir (Aslan, R. 2020). Tüm bunlarla birlikte en son yaşanan salgın hastalık olan ve ilk olarak Aralık 2019'da Çin'in Vuhan kentinde görülen aynı zamanda tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından hastalığın yayılma hızı ve küresel boyuta ulaşması sebebi ile 30 Ocak 2020 tarihinde küresel olarak ilan edilen son yılların en büyük salgın hastalığıdır (World Health Organization 2020).

Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Covid-19'u ilk olarak deniz ürünleri ve hayvan pazarlarında bulunan insanlarda tespit edilen, daha sonra insandan insana bulaşarak, solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gösteren ve enfeksiyona sebep olan virüs olarak tanımlamıştır (<https://covid19.saglik.gov.tr/>).

Covid, Corona, virüs ve İngilizce de hastalık anlamına gelen "disease" sözcüğünden oluşmuş bir salgın hastalık ismidir ve 2019 yılında görülmesi sebebi ile "19" rakamı kullanılarak Covid-19 şeklinde ifade edilmektedir (Lovelace, 2020). Covid-19 soğuk algınlığından daha ciddi hastalıklara (SARS-CoV ve MERS-CoV) sebep olan, bulaşma oranı ve öldürme oranı yüksek, tek zincirli, zarflı RNA virüsüdür (Xu J, et al 2020). Virüsün damlacık yolu ile veya doğrudan temas ile geçtiği bilindiği gibi hasta

olan kişinin öksürüğü ile yüzeylere yaydığı damlacıkların da bir süre bulaşıcı etki gösterdiği belirtilmiştir (Caner, Z. G., vd. 2020). Covid-19 virüsünün bulaşıcılığının bu denli yüksek olması ve etkilerinin küresel boyut taşıması toplumlarda endişe ve korkuya neden olmuş ve ülkelerin bu hastalığa karşı çeşitli önlemler (maske, sosyal mesafe, hijyen ve kapanma) alması ile birlikte insanların günlük yaşamlarında ani değişimler meydana gelmiştir (<https://www.tepav.org.tr>). Böylesi bir salgına hazırlıksız yakalanan dünya ülkeleri, farklı yaklaşımlarla salgına karşı mücadele etmiş ve birçok ülkenin sağlık, eğitim, ekonomi gibi önemli alanlarının alt yapıları sorgulanır hale gelmiştir (Demir, M., Günaydin, Y., Demir, Ş., 2020).

2.4. COVID-19 VE EĞİTİM

2.4.1. Covid-19 Sürecinin Eğitim Üzerine Etkisi

İnsanlık tarihinin en ilkel döneminden başlayarak en modern dönemine kadar toplumsal ve bireysel gelişimini sağlayan, insanları nihai olgunluk noktasına getiren ve onların gelişiminde en önemli güçlerin başında gelen eğitim; her yaşta birey için vazgeçilmez bir gereksinim olarak görülmüştür (Taymaz, 1992). Bu bağlamda eğitime yönelik birçok tanımlama mevcuttur. Bireyin toplumsal, bedensel, zihinsel aynı zamanda duygusal davranış ve yeteneklerinin istenilen şekilde geliştirilmesi olarak tanımlanan eğitim, bununla birlikte bireyin yeni yetenek ve beceri kazanmasını sağlayan, aile, öğretmen, öğrenci, toplum gibi birçok paydaşı içinde barındıran ve hayat boyu süren bilgi aktarma yolu şeklinde ifade edilmiştir (Akyüz Y. 2012). Ayrıca eğitimi tüm paydaşları ile birlikte ele aldığımızda dünya nüfusunun büyük bir bölümüne hizmet verdiği görülmektedir (Daniel, 2020). Bircan'a (2018) göre ise eğitim; gün geçtikçe önemi daha da artan, toplumun büyük bir kısmını örgün ve yaygın eğitim kapsamında içine alan, dikkat edilmesi ve üzerinde tartışılması gereken karmaşık bir olgudur.

Eğitim sürecinde, tarihler boyunca insan hayatının değişen ihtiyaçlarını ve o çağın getirdiği bilimsel ve teknolojik gelişmeleri de göz önüne alarak birçok farklı yöntem, teknik ve stratejiler kullanılmış, ayrıca her dönemin içinde bulunduğu duruma göre yeni öğrenme ortamları oluşturulmuştur (Yıldız, 2016). Buna ek olarak yakın dönemde

ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkileyen Covid-19 virüsü, eğitim sektöründe farklı öğrenme ortamlarının oluşmasına neden olmuş ve birçok ülke gün geçtikçe yayılan bu virüsün yayılımını azaltmak için eğitim alanında çeşitli tedbirler almıştır. Eğitim alanı için alınan tedbirlerin başında evde kalıp teması ve yayılımı azaltmak adına okul kapatma, uzaktan eğitime geçiş gibi kararlar gelmektedir (Brooks vd., 2020).

Uzaktan eğitim resmi bir eğitim süreci olup, öğretmen ve öğrencilerin farklı fiziksel ortamlarda etkileşim halinde olduğu bir eğitim sistemi olarak tanımlanabilir. Bu süreçte öğretmen ve öğrenciler farklı ortamlarda bulunur ve teknoloji yardımı ile birbirleriyle iletişim kurarlar (Balaman ve Hanbay Tiryaki 2021). Ayrıca uzaktan eğitimi; örgün eğitim kurumlarında çeşitli sebeplerle (hastalık, yaş, coğrafi uzaklık, maddi veya fiziki durumlar gibi) eğitim-öğretim imkanının bulunmadığı veya imkan olmadığı zamanlarda, kişiye veya kişilere çeşitli öğretim materyalleri kullanarak basılı, görsel-işitsel veya elektronik olarak eğitim-öğretim sunan bir yöntem şeklinde tanımlanabilir (Demiray, U. 1999).

Tüm bunlarla birlikte Covid-19 salgınının en çok etkilediği kurumların başında gelen eğitim kurumlarının tüm kademelerinde yüz yüze eğitime ara verip uzaktan eğitime geçmesi köklü değişim olarak nitelendirilmiş ve bu değişim eğitim sisteminden yararlanan birçok kitleyi derinden etkilemiştir (Güngörer, F. 2020). Dünya genelinde okulların kapatılması ve ev hapsinden 1,5 milyona yakın öğrenci, 63 milyon öğretmen ve birçok eğitim-destek personeli olumsuz etkilenmiştir (A. Balcı 2020).

Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü [UNESCO] (2020) verilerine göre, 07 Nisan 2020 itibariyle, Coronavirüs (Covid-19) salgının hızla yayılmasıyla birlikte 191 ülkede yüz yüze eğitim veren okullar eğitime ara vermek zorunda kalmıştır.

Şekil 2.1. Covid-19 salgını ile eğitimin kesintiye uğradığı ülkeler.

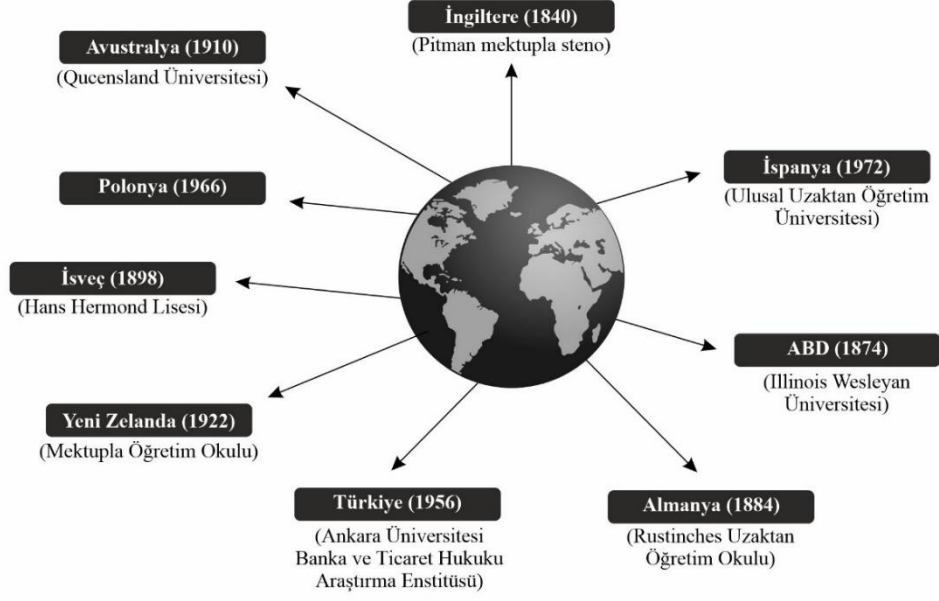
Şekil 2.1’de Covid-19 sonrasında dünya ülkelerinde eğitim kurumlarının 15.05.2020 itibariyle açık veya kapalı olma durumları gösterilmiştir. Örneğin; Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya, Çin ve Almanya’da eğitim kurumları kısmen açık iken; İspanya, İtalya, Türkiye ve Ukrayna’da eğitim kurumları tamamen kapanmıştır.

Öte yandan okulları kapatan ülkeler eğitim öğretime uzaktan öğrenme araçlarıyla devam etme kararı almış, ülkeler teknolojik altyapı ve imkanlarına göre uzaktan öğrenmeyi; basılı öğretim materyalleri, radyo yayınları, televizyon yayınları, çevrimiçi öğretim içerikleri veya çevrim içi etkileşimli canlı dersler gibi araçlardan biri veya birden fazlası kullanılarak gerçekleştirilmeye çalışılmıştır (<https://tedmem.org/vurus/covid-19-okullarin-kapatilmasi-ve-sonrasi>).

Derslerin dijital platformlardan sürdürülmeye ve desteklenmeye çalışılması ülkelerdeki farklı sosyo-ekonomik grupların imkan farklılıklarını gözler önüne sermiş ve bu durum eğitim eşitsizliğini ortaya koymuş, ayrıca uzaktan eğitimin uzun vadedeki sonuçlarını tartışmaya açmıştır (<https://www.meb.gov.tr/covid-19-salgini-sonrasi-dunyada-egitim/haber/20936/tr>). Özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde eğitimin e-sistemler üzerinden yapılmasını ifade eden dijital dönüşüm, örgün eğitim alan bireylerin uzaktan eğitime geçmelerini sağlarken, gelişmemiş ülkelerde ise bu şekilde bir çalışma yürütülemediği, dolayısıyla eğitim hizmetleri aksamıştır (UNESCO, 2020).

Öğrenme kayıplarının sosyoekonomik seviyelere göre farklılık gösterdiğini, bunun olumsuz olarak yansıdığını ve bu durum için önlemlerin alınması gerektiğini savunan UN, UNICEF ve OECD gibi uluslararası kuruluşlar mevcut başarı farklarının daha fazla artırmaması, yeni bir toplumsal sorunun oluşmaması ve bu eşitsizliği giderebilmek adına çeşitli raporlar hazırlamış, bu raporlarda yaklaşık 830 milyon öğrencinin dijital eğitim materyaline sahip olmadığı, yüzde 40'tan fazlasının ise internet erişiminin bulunmadığı belirtilmiştir (<https://www.meb.gov.tr/covid-19-salginini-sonrasi-dunyada-egitim/haber/20936/tr>).

Türkiye’de ise; 11 Mart 2020 tarihinde ilk vakanın görülmesi ile birçok alanda hızlı kararlar alınmış ve uygulamaya koyulmuştur. Eğitim öğretim sürecini etkileyen en önemli kararlar ise 16 Mart 2020 tarihi itibariyle yüz yüze eğitime ara verilip, uzaktan eğitime geçilmesi ile başlamıştır (<https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-covid-19-salgininin-egitim-veogretmenlere-etkisi/>). Bununla birlikte Türkiye’de uzaktan eğitime geçiş faaliyetleri cumhuriyetin ilk yıllarına kadar dayanan bir süreci kapsamaktadır (Bozkurt, 2017). Uzaktan eğitim Türkiye’de ilk olarak 1924 yılında John Dewey’in açıkladığı “Öğretmen Eğitim Raporu” ile duyulmuş daha sonra “mektup yolu öğretim” kullanılarak ülkemizdeki ilk uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Ardından Milli Eğitim Bakanlığı tarafından özel sektörde ilk uzaktan eğitim faaliyeti gerçekleştirilmiş ve FONO Açık Öğretim Kurumu kurulmuştur (Başaran, M., vd. 2020). Bu süreci; 1956 yılında banka personellerine yönelik mektup yolu ile hizmet içi eğitim uygulamasının yapılması, 1961 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından Mektupla Öğretim Merkezi kurulması, 1974 yılında iki yıllık ön lisans programının mektupla eğitim sistemi şeklinde başlatılması takip etmiş ve 1982 yılında açık öğretim yapabilme görevi Anadolu Üniversitesi’ne verilmiştir (Başaran, M., vd. 2020). Bununla birlikte Türkiye’de uzaktan eğitim; 80’li yıllarda ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeylerinde çeşitlenmiş ve kapsamı genişletilmiştir. Teknolojinin de hayatımıza girmesiyle uzaktan eğitim faaliyetleri daha yapılabilir ve ulaşılabilir olmuş ve internet tabanlı açık öğretim yaygınlaşmıştır (Mutlu, M. E., vd. 2014).

Şekil 2.2. Dünyadaki bazı uzaktan eğitim uygulamalarının başlangıç tarihleri ve ilk uygulamaları (Kaya, 2002, s. 30).

Günümüz de ise yüz yüze eğitimi olanaksız hale getiren Covid-19 salgını süreci, tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de uzaktan eğitimi kullanma zorunluluğu kılmıştır. Türkiye, Milli Eğitim Bakanlığı’nın 16 Mart 2020’de uzaktan eğitime geçme kararının ardından, 23 Mart 2020 tarihinden itibaren dijital eğitim platformu olan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) işbirliği ile uzaktan öğretime geçmiştir. Bu süreçte EBA üzerinden gerçekleştirilen derslerin internet tabanlı, TRT aracılığıyla verilen derslerin ise TV kanalı üzerinden alınması sağlanarak hem televizyon hem de internet tabanlı uzaktan eğitim platformları kullanılmaya başlanmış, bunların yanı sıra Zoom canlı ders yazılımı da etkin olarak kullanılmıştır (<https://www.meb.gov.tr>).

MEB, TRT-EBA TV'nin yayın programını duyurdu

EBA TV ilkökul, Ortaokul ve Lise uzaktan eğitim süreci için 23 Mart'tan itibaren yayında olacak

Dersler, 20'şer dakika olarak yayımlanacak ve aralarda 10'ar dakikalık etkinlik kusağı olacak

www.eba.gov.tr

DERS SAATLERİ

EBA TV ilkökul / Ortaokul 09.00-13.30		EBA TV Lise 09.00-14.30
İlkokul	Ortaokul	Lise
Türkçe, Matematik, Hayat Bilgisi, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve İngilizce'ye ilave olarak ilkökullarda Yetiştirme Programı kapsamında Türkçe ve Matematik Dersleri verilecek	Türkçe, Matematik, Sosyal Bilgiler, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, İngilizce ve İmam Hatip Ortaokulu öğrencileri için Arapça dersleri olacak	Tarih, Coğrafya, Türk Dili ve Edebiyatı, Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin de diğer temel dersleri olacak
13.30 - 17.30 / 17.30 - 21.30'da iki kez tekrar yayın ekrana gelecek		15.00-21.00 arasında EBA TV Lise'de tekrar yayınları ekrana gelecek

19.03.2020

TRT EBA TV

Şekil 2.3. EBA programı.

Eğitim öğretim sürecine alışıl gelmişin dışında, acil durum uygulaması olarak yansıyan uzaktan eğitim süreci Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) aracılığıyla ilkökul, ortaokul ve lise olmak üzere üç farklı sınıf düzeyinde televizyon kanalı ve EBA kapsamında internet aracılığı ile öğrencilerin hizmetine sunulmuştur. İlerleyen günlerde ise Türkiye'de durumun kötüleşmesi ve vaka sayılarının daha da artmasıyla birlikte 25 Mart tarihinde okulların 30 Nisan tarihine kadar açılmayacağı ve bu sürecin dijital ortamda devam edeceği belirtilmiş ve bu süreç artan vaka sayılarıyla birlikte dönem sonuna kadar uzatılmıştır (Kırmızıgül, H. G. 2020).

Örgün eğitim sistemi ile karşılaştırıldığında; uzaktan eğitim sistemi; kullanılan araçlar, değerlendirme yöntemleri ve eğitim planlaması gibi birçok noktada çeşitlilik göstermektedir. Bu hususta eğitim ve öğretim sürecinde uygulanan yöntemler için tam anlamıyla uygundur, kullanışlıdır veya başarılıdır şeklindeki ifadelerden ziyade kullanılan yöntemlerin avantajları ve dezavantajlarının olduğu üzerine vurgu yapılmış

aynı avantaj ve dezavantajların uzaktan eğitim sisteminde de var olduğu belirtilmiştir (Elitas, T. ve Devran, Y. 2017).

Bu noktada uzaktan eğitimin avantajları; öğrenci merkezli olması, çeşitli sebeplerle eğitim hakkından mahrum olan veya eğitime ara vermek zorunda kalmış bireylere eğitim imkanı vermesi, yer ve zaman engelini ortadan kaldırıp daha geniş bir kitleye hitap etmesi ve bilgiye ulaşmada kolaylık sağlaması olarak belirtilmiştir (Taylor, 2002). Aynı zamanda eğitim anlayışının yeniden gözden geçirilmesi, öğretim yöntemlerinin güncellenmesi ve yeni öğretim yöntemlerinin oluşturulması gibi yeni avantajlar oluşturmuş ve eğitimin öneminin en yoğun anlaşıldığı bu dönemde eğitim politikalarının daha yapıcı ve adil bir yapıya dönüştürme fırsatı sağlamıştır (Buheji & Ahmed, 2020).

Salgın, eğitim sistemine olan dikkatleri daha da arttırmış, kurum kuruluş ve bireylerin eğitim üzerine daha fazla düşünme ve düzenlemeler yapmasını sağlamış dolayısıyla hem politika koyucular hem de eğitim liderleri için bu dönem bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. (Buheji ve Ahmed, 2020). Bununla birlikte Özdoğan ve Berkant (2020) uzaktan eğitimin dezavantajlarını, motivasyon kaybının oluşması, ölçme ve değerlendirmede eksiklik, internet alt yapısı ve materyal eksikliği, fırsat eşitsizliği, etkileşimin yetersiz olması, teknik olarak yaşanan problemler, sosyalleşme eksikliği ve sürece hazırlıksız olma olarak sıralamışlardır.

2.4.2. Covid-19 Sürecinin Öğrenci Üzerine Etkisi

UNESCO'nun (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) verilerine göre, dünya genelinde okul çağındaki 5 çocuktan yaklaşık 1'inin (350 milyon) okulu 1 Aralık itibariyle kapanmış ve bu durum 1 Kasım itibariyle okula gitmeyen çocuk sayısında neredeyse %90 lık bir artışa neden olmuştur. Unicef 2020 raporuna göre ise bu durum Türkiye'de yaklaşık 25 milyon öğrenciyi etkilemiştir. Okulların kapanmasıyla birlikte eğitimde devamlılığı sağlamak adına planlı uzaktan eğitim sürecinden farklı olarak acil uzaktan eğitim süreci başlatılmıştır (Bozkurt ve Sharma, 2020). Öğrencilerin merkezde yer aldığı uzaktan eğitim sistemi uzun süreli öğrenme kayıplarının oluşmasını önlemek amacıyla alınan bir tedbir olarak görünse

de eğitim sisteminin temelini etkilemiş köklü bir değişim olmuştur. Turan ve ark.'na (2018) göre öğrenciyi merkez alarak verilen bir eğitimde, öğrencilerin farklı kişilik özellikleri dikkate alınarak daha iyi bir eğitim ortamı sağlamak önemlidir. Bununla birlikte uzaktan eğitimde başarıyı sağlamak için en önemli kriterin öğrencilerin beklentilerini karşılamak olduğunu belirten Cabı, (2018) aynı zamanda öğrencilere geri bildirim vermenin önemi üzerinde de durmuştur.

UNESCO, uzaktan eğitimin tüm öğrencilere eşit ve kaliteli sunulması adına teknoloji, eğitim içeriği, pedagoji ve izleme-değerlendirme gibi konular üzerinde hazırlık yapılması gerektiğini vurgulamış, bu hazırlıkları ise; öğrencilerin tamamının evinde internet erişiminin olması aynı zamanda uzaktan eğitim için gerekli elektronik materyallerin bulunması (teknolojik hazırlık), uzaktan eğitime uygun müfredat ve eğitim materyallerine erişebilme (içerik hazırlığı), uzaktan eğitim sürecine daha iyi adapte olabilme, eğitimi kolaylaştırma adına hazır bulunuşluluğu sağlama (pedagojik hazırlık), son olarak da uzaktan eğitim süresince öğrencinin katılımını ve başarı durumunu değerlendirme (izleme-değerlendirme) şeklinde açıklamıştır (UNESCO, 2020a, akt. Can, 2020).

İnternet tabanlı uzaktan eğitim çok yönlü bir sistem olmasına rağmen çeşitli dezavantajları da beraberinde getirmektedir. Uzaktan eğitimin yöntemi gereği öğretmen ve öğrenciler birbirlerinden uzak kalıp eğitim sürecini devam ettirirler, bu durumda da öğrencilerin yeni öğretim şekline adapte olabilmesi, uzaktan eğitim materyallerine ihtiyacın doğması dolayısıyla sosyoekonomik gelirin etkilenmesi aynı zamanda öğrenci üzerindeki sorumluluğun artması gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır (Schlosser, C. A., & Anderson, M. L. 1994). Uzaktan eğitim sürecinin öğrenciler üzerindeki olumsuz etkisini Saavedra, (2020) öğrenme kaybı, okulu bırakma oranının artması ve beslenme olarak açıklamıştır. Can, E.'ye (2020) göre ise uzaktan eğitim sürecinde yaşanan sorunların temelinde öğrencilerin eşit şartlarda eğitim almaması gelmektedir. Bu eşitsizlik ise öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde ihtiyaç duyduğu internet altyapısı ve araç gereç, beslenme, hanelerin sosyoekonomik gelirleri ve yetersiz ebeveyn desteği şeklinde kendini göstermektedir. Bu bağlamda çocukların uzaktan eğitim imkânlarından en az düzeyde dahi faydalanabilmeleri için hem teknolojik bir alt yapıya (internet ağı ve erişimine), hem de teknolojik bir alete

(bilgisayar, tablet, akıllı telefon vb.) sahip olmaları gerekmektedir. Ailelerin sosyoekonomik durumları düşünülürken ise eşit gelir dağılımının olmaması öğrencilerin eşit şartlarda eğitim alamadığının göstergesi olarak ifade edilebilir (Güngörer, F. 2020).

İnternet altyapısı ve araç-gereç eksikliğinin uzaktan eğitim sürecine olan etkilerini Altıparmak ve ark. (2011); maddi durum yetersizliğinden dolayı bilgisayar sahibi olmayan öğrencilerin uzaktan eğitimden faydalanamaması, internet kullanım ücretinin yüksek olmasından dolayı uzaktan eğitimin sektöre uğraması, internet ortamında yaşanan teknik sorunların öğrenci-öğretmen iletişimde problemlere sebep olması ve özellikle bilgisayar ve internet konusunda yeterli donanıma sahip olunmamasından kaynaklı eğitim sorunlarının olması şeklinde açıklamışlardır.

Bölge	Uzaktan eğitime erişimi olmayan çocukların asgari oranı (%)	Uzaktan eğitime erişimi olmayan asgari çocuk sayısı
Doğu ve Güney Afrika	%49	67 milyon
Batı ve Orta Afrika	%48	54 milyon
Doğu Asya ve Pasifik	%20	80 milyon
Orta Doğu ve Kuzey Afrika	%40	37 milyon
Güney Asya	%38	147 milyon
Doğu Avrupa ve Orta Asya	%34	25 milyon
Latin Amerika ve Karayipler	%9	13 milyon
Dünya Geneli	%31	463 milyon

Şekil 2.4. Dünya genelinde uzaktan eğitime erişim sağlayamayan asgari çocuk sayısı. (<https://www.unicef.org>).

UNİCEF raporlarına göre dünya genelinde yaklaşık 463 milyon çocuk teknolojik altyapı ve araç-gereçlere sahip olmadıkları ve sosyoekonomik durumlarının elvermeyişi sebebi ile uzaktan eğitim imkanlarına erişim sağlayamamıştır. Raporda farklı yaş gruplarına göre uzaktan eğitime erişim oranları ele alınmış, uzaktan eğitimin

sürdürülmesi için gerekli ev içi teknolojik imkanların bulunmayışı gibi nedenlerle okul öncesi çağındaki yaklaşık 120 milyon öğrenci, ilkokul çağındaki yaklaşık 217 milyon öğrenci, ortaokul çağındaki yaklaşık 78 milyon öğrenci ve son olarak lise çağındaki yaklaşık 48 milyon öğrencinin teknolojik imkanları olmaması sebebiyle uzaktan eğitime erişim sağlayamadığı sonucuna ulaşılmıştır (<https://www.unicef.org>).

Salgınla mücadelenin öğrenciler üzerindeki etkilerinden bir diğeri de sosyoekonomik seviyesi düşük olan öğrencilerin sağlıklı beslenme ile ilgili okullarından aldığı beslenme desteğidir. Birçok ülkede öğrencilerin günde en az bir öğün sağlıklı gıda tüketmelerini sağlamak açısından okul öğünleri oldukça önemli olmakla birlikte öğrenciler uzaktan eğitim süresince bu destekten yoksun kalmışlardır (<https://www.meb.gov.tr/covid-19-salginini-sonrasi-dunyada-egitim/haber/20936/tr>).

Öğrenciler için eğitimde eşitlik sağlamak ve onlara sağlıklı yemekler sunmak adına önemli bir yere sahip olan okul yemekleri, özellikle gelir seviyesi düşük ülkelerdeki çocuklar için gün içinde tükettikleri tek sağlıklı öğünü oluşturmaktadır (Dunn vd., 2020; United States Department of Agriculture Food and Nutrition Service, 2019).

Salgın sürecinde çocukların okulda bulunmadıkları her gün, bu sağlıklı öğünlerden mahrum kalmaları anlamına gelmekte ve dolayısıyla çocukların yetersiz beslenmelerine neden olmaktadır (Saavedra, 2020a; UNESCO, 2020d, 2020e, 2020f; WFP, 2020; World Bank, 2020b). Yetersiz beslenmelerin yanı sıra salgın döneminde eve kapanan çocuklarda can sıkıntısından dolayı yeme içme isteği fazlaşmış, fiziksel aktivitede kısıtlılık ve ekran başında geçirilen sürenin de artması ile birlikte çocuklarda obezite riski oluşmaya başlamıştır (Rundle, A.G., vd. 2020). Bununla birlikte yapılan çalışmalar uzaktan eğitim sürecinde çocukların uzun süre bilgisayar ve televizyon ekranına maruz kalmaları dolayısıyla da daha az aktif olmaları ve beslenmelerinin düzensizleşmesi nedeni ile kilo alımlarının arttığını göstermektedir (Wang, Y.C. vd. 2015; Franckle, R. Vd. 2014). Salgının öğrenciler üzerinde oluşturduğu bu tür fiziksel etkilerin yanı sıra okuldan uzak kalmaları onların sosyal açıdan birçok dezavantaj yaşamalarına sebep olmuş, (Lee, 2020; UNESCO, 2020b) karantina sebebi ile alışıla gelmiş sosyal etkileşimlerden uzak kalan ve sosyal rutinleri bozulan çocuklarda

duygusal, zihinsel ve sosyal gelişim olumsuz yönde etkilenmiştir. (Khan, Sultana, Hossain, Hasan, Ahmed ve Sikder, 2020; Singh, Roy, Sinha, Parveen, Sharma ve Joshi, 2020). Brooks ve ark.'nın (2020) çalışmalarına göre öğrencinin evden dışarı çıkamaması, Covid-19 hastalığına yakalanma korkusu, diğer yandan öğrencideki uzaktan eğitim sürecine adapte olamama düşüncesi salgının öğrenci üzerindeki psikolojik etkileri arasında yer almaktadır. Öte yandan maliyetinin düşük olması, öğrencinin bir zamana veya ortama bağlı kalma zorunluluğunun olmaması ve öğrencileri kendi kendine öğrenmeye teşvik etmesi gibi benzer sebepler uzaktan eğitimin öğrenciye sağladığı avantajlar arasında gösterilmektedir (İşman, 2008). Uzaktan eğitimin fırsat eşitsizliğini azalttığını ve eğitim programlarında belirli bir standardı sağladığını belirten Kaya, (2002) uzaktan eğitimin faydalarını; düşük maliyetli, daha büyük kitleye hitap edebilen ve ulaşabilen, öğrenciye zengin bir öğrenim imkanı sunan ve bağımsız öğrenmeyi destekleyen, belirli bir öğrenme ortamında bulunma zorunluluğunu ortadan kaldıran ve başarının aynı koşullarda değerlendirilmesini sağlayan bir öğrenme şekli olarak ifade etmiştir.

2.4.3. Covid-19 Sürecinin Öğretmenler Üzerine Etkisi

Eğitim sistemini hazırlıksız yakalayan ve derinden etkileyen Covid-19 salgını, ilk defa böyle bir süreçle karşılaşan birçok öğretmen için farklı bir deneyim olmuş, öğretmenler bir yandan yüz yüze eğitimin dışında farklı yöntem ve araçlarla öğrencilerin öğrenmesini ve iyi olma halini desteklemeye çalışırken, diğer yandan bu süreci olabildiğince verimli bir şekilde sürdürmenin yollarını aramış, ayrıca salgının kendi yaşamlarında ortaya çıkardığı sosyal ve psikolojik güçlüklerle baş etmek durumunda kalmışlardır (The International Task Force on Teachers for Education 2020).

Eğitim öğretim süreci ve uygulamalarında kaçınılmaz değişiklikler meydana getiren bu salgın, eğitimde uzaktan öğrenme sürecini başlatmış, bu uygulamaya yabancı olan öğretmenler için; hastalığın bulaşma korkusu, öğrencilere destek olamama korkusu, maddi sıkıntılar, yetersiz altyapı ve uygun içeriğin bulunmaması gibi birçok endişeyi beraberinde getirmiş ve dünya genelinde yaklaşık 63 milyon öğretmen bu süreçten etkilenmiştir (<https://www.setav.org>). Demir ve Özdaş'a (2020) göre eğitimin kilit

paydaşlarından olan öğretmenler, salgın sonrasında oluşan bu yeni süreçte çok daha fazla görev ve sorumluluk üstlenmiş, bu süreci oldukça sınırlı bir destekle şekillendirmeye çalışmışlardır. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecindeki görev ve sorumluluklarını; Demir, (2014) ve İşman, (2011) dersin işlenmesine ve sağlıklı bir şekilde iletilmesine rehberlik eden, öğrenme süresinde öğrencilerin ilgi ve meraklarını yüksek tutan, iletişim araçlarını ve teknolojik cihazları kullanabilen, öğrencilerin kendi kendine öğrenmesini sağlayan ve bu ortamı onlara sunabilen ayrıca öğrencilerin her ihtiyaç duyduğunda danışman rolünü alabilen profesyonel bir eğitim düzenleyicisi şeklinde açıklarken, Karadağ ve Şen, (2014) ise bu görev ve sorumluluklardan farklı olarak öğretmenlerin bu süreçte; psikolog, lider, teknoloji uzmanı, motivasyon sağlayıcı, araştırmacı, iletişim uzmanı, materyal üretici, içerik tasarımcısı, uzaktan eğitim uzmanı ve sosyalleşme uzmanı gibi çeşitli rolleri üstlendiğini belirtmiştir.

Öte yandan uzaktan eğitimde büyük görevler üstlenen öğretmenlerin uzaktan eğitim araçlarını verimli bir şekilde kullanabilmesi, öğrencilerin istek ve görüşleri doğrultusunda ders planlarını yapabilmesi, öğrencilere grup çalışmaları yapabileceği gerekli alanı yaratabilmesi, dersi farklı yöntemler kullanıp eğlenceli hale getirebilmesi ve öğrencilerin ilgi ve motivasyonunu arttıracak etkileşimi yüksek ders sunması için ciddi bir hazırlık süreci yaşamaları gerekmektedir. (Yılmazsoy ve Kahraman, 2018). Nitekim yüz yüze eğitime ve geleneksel öğretim yöntemlerine alışmış birçok öğretmenin yeni eğitim sistemine ayak uydurmakta zorlanması ve teknolojik anlamda bilgi ve tecrübelerinin olmaması gibi çeşitli nedenlerden dolayı uzaktan eğitime karşı olumsuz bakış açıları oluşmuştur (Dada, D., 2006).

Ülkemizde salgın sürecinde derslerini her sınıf düzeyinde günlük programlarla oluşturulan EBA TV kanalları aracılığıyla ve internet üzerinden EBA uygulaması, Zoom, Skype gibi programlar aracılığıyla canlı olarak sürdürmeye çalışan öğretmenler bu süreçte ders zamanının kısıtlı olması, öğrencilerin ders takibi yapmaması ve yaşanan teknik sorunlar gibi nedenlerle problemler yaşamışlardır (MEB, 2020).

Galusha (1997) öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde yaşadığı problemleri; ders içeriği geliştirmekte zorlanma, teknolojik anlamda yetersiz olmaları ve bu anlamda kurumlardan gerekli eğitimi ve desteği alamama, teknolojik alet kullanma becerisine

sahip olmama, uzaktan eğitim derslerine gönüllü olmama ve uzaktan eğitime yeterince güven duymama şeklinde sıralamıştır. Kırmacı ve Sami'ye (2018) göre ise uzaktan eğitimde öğretmenlerin yaşadığı problemlerin sebepleri; internet bağlantısı sorunu, erişim sorunu ve gerekli materyallerin olmaması gibi altyapısal problemlerin sebep olduğu sorunlar, ders oturumlarının süresi ve zamana bağlı yaşanan sorunlar, öğrencilerin ve öğretmenlerin derse girdikleri ortamlardan kaynaklanan ışık, ses, gürültü gibi mekan ile ilgili yaşanan sorunlar ve son olarak öğretmenlerin uzaktan eğitim süreci ile ilgili yeteri kadar bilgiye sahip olmaması, öğrenciler ile yeteri kadar etkileşim ve iletişim kuramamadan kaynaklanan öğretim yöntemi süreci esnasında yaşanan problemler oluşturmaktadır. Ayrıca McQuiggan, (2012) öğretmenlerin uzaktan eğitim derslerine hazırlık süresi konusunda daha çok zamana ihtiyaç duyduğunu ve bu hazırlık için çok daha fazla zaman ve emek harcadıklarını ifade etmiş, Garrison, (1989) ise bu durumun sonucu olarak ders esnasında problemler yaşandığını ve teknik aksaklıkların oluştuğunu bu sebeple öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algılarını olumsuz etkilediğini dile getirmiştir.

Salgının öğretmenler üzerinde oluşturduğu bu tür etkilerin yanı sıra psikolojik etkilerinde gün geçtikçe daha fazla hissedildiği görünmektedir (Demir, M., vd. 2020). Salgın süresince fiziksel hareketliliğin kısıtlanması, sosyal temasın azalması, sürekli evde kalma gibi durumlar, yaşamda köklü bir değişim olarak nitelendirilen “yeni normal” adını almış ve bireyler üzerinde hayal kırıklığı, öfke, stres gibi duyguların görünmesine sebep olmuştur (Pündük, 2020). Ayrıca bireylerin salgın süresince yaşadıkları güvensiz ortam korkusu, stres, eksik veya yanlış bilgilendirmeler, maddi imkansızlıklar ve kayıplar, uzayan karantina süreci, temel ihtiyaçların yetersiz oluşu, coronavirüs bulaşma korkusu veya hasta kişiye temas etme korkusu gibi değişkenler bireylerin salgın süresince psikolojik açıdan risk taşıdıklarını göstermektedir (Kaya, 2020). Karaköse ve Malkoç'un (2021) yaptıkları çalışmalar salgının önemli derecede psikolojik boyutlarının olduğunu göstermiş ve bireyde üzüntü, duygusallık, yaşam doyumunun azalması, uykusuzluk, can sıkıntısı, karamsarlık, iş performansında düşme, odaklanma problemler, yeme alışkanlıklarında değişimler gibi salgının en yaygın psikolojik ve davranışsal tepkileri olduğunu ifade etmişlerdir. Benzer bir çalışmayı Çiçek ve arkadaşları (2020) öğretmenler ve öğrenciler üzerinde yapmış, öğretmenlerin salgın sebebiyle aşırı stres, korku, uykusuzluk, yemek bozuklukları,

depresyon, gelecek kaygısı ve hızlı duygu değişimleri gibi tepkiler gösterdiği sonucuna ulaşmışlardır (Çiçek, İ., vd. 2020). Tüm bunların yanında salgın döneminde öğretmenler açısından olumlu olarak değerlendirilebilecek düzenlemeler de olmuş ve bu düzenlemeler fırsat niteliğinde görülmüştür (Saran, 2020). Birçok öğretmen için eğitim sisteminin yeniden değerlendirilmesi, okul binalarının sürekli olarak dezenfekte edilmesi, evde kaldıkları süreçte yoğunluk sebebi ile üzerinde düşünme fırsatı bulamadıkları davranış ve alışkanlıkları gözden geçirmeleri ve en önemlisi salgın sonrası yeni yaşamlarına belli bir görüğe kazandırma gibi etkiler fırsat olarak gösterilmiştir. Bu olumlu etkilerin yanında ayrıca hem yüz yüze hem uzaktan eğitimle öğrenme yaklaşımlarının birlikte kullanılabilmesi, öğretmenlik mesleğine olan saygılığın arması ve öğretmenlerin toplumdaki önemli rollerinin fark edilmesi, öğretmenler arası iş birliğinin artması ve kaliteli eğitim öğretim materyallerinin daha yağın kullanılabilmesi gibi etkilerinde var olduğu belirtilmiştir (Winthrop, 2020). Metin, Gürbey ve Çevik (2021) uzaktan eğitimin öğretmenlere sağladığı olanakları araştırmış ve bu süreçte öğretmenlerin teknolojiyi kullanma becerilerinin arttığı, öğretmenler arası kaynak paylaşımının kolaylaştığı, ders sırasında görsel materyal kullanımlarının arttığı ve teknolojiye yönelik farkındalıklarının oluştuğu sonucuna ulaşmışlardır. Eğitim Reformu Girişimi (ERG) salgının öğretmen üzerindeki etkisini araştırdığı raporda, öğretmenler ilk başlarda zorluklar yaşasa da sürece hızlıca adapte olmuş, meslektaşlar arası dayanışma artmış ve öğretmenlerin isteklerine yönelik politikalar üzerinde yoğunlaşmış olduğu sonuçlarına ulaşmıştır (Korlu, Ö. 2020).

Covid-19 salgını sebebi ile hazırlıksız ve zorunlu olarak hayatımıza giren aynı zamanda öğretmenleri sosyal ve psikolojik anlamda derinden etkileyen uzaktan eğitim, hem uzaktan eğitim sürecinin niteliklerini yeniden gözden geçirmeyi kaçınılmaz hale getirmiş, hem de bu süreçte başkahraman olarak nitelendirilen öğretmenlerin psikolojilerini, deneyimlerini ve görüşlerini araştırma gerekliliği doğurmuştur.

BÖLÜM 3

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın bu bölümünde, çalışmanın; araştırma modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin analizi, araştırmanın etik yönü, sayıtlar ve sınırlılıklar kavramlarına yer verilecektir.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmada Batı Karadeniz Bölgesindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 salgını sürecindeki Covid-19'a ilişkin görüşleri ile motivasyon düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma yöntemi olarak nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli, henüz varlığı devam eden veya geçmişte olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Var olan durumun değiştirilmesine yönelik bir müdahalede bulunmadan gözlemlenmesi tarama modelinin en temel amacı olarak belirtilmiştir (Karasar, 2008). Tarama araştırmaları, katılımcıların bir konuya veya olaya ilişkin görüş, ilgi, yetenek veya tutum gibi özelliklerinin belirlendiği araştırma modelidir ve bu yöntemle desenlenen araştırmalarda genellikle geniş bir kitleden araştırmacı tarafından belirlenen cevap seçenekleri kullanılarak amaçlara yönelik bilgi toplanmaktadır (Büyüköztürk vd., 2013). Başka bir ifadeyle tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2004).

3.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan Bartın, Bolu, Düzce, Kastamonu, Karabük ve Zonguldak illerinde devlet okullarında ve özel okullarda aktif

olarak görev yapan yaklaşık 1000 beden eğitimi ve spor öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemede basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmış ve örneklem boyutunu belirlemek için Raosoft Sample Size Calculato (Örnek Boyutu Hesabı) kullanılmıştır (<http://www.raosoft.com/samplesize.html>). Evren öğretmen sayısı ortalamasına göre 1000 alınarak, %5 standart sapma ve %95 güven aralığında, örneklem en az 278 birey olarak hesaplanmıştır. Çalışma 300 birey ile tamamlanmıştır. Her katılımcıdan veriler online anket metodu ile toplanmıştır. Bilgisayar programında anket formu oluşturulmuş ve gönüllü katılım sağlayan bireylerle paylaşılarak doldurmaları istenmiştir.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Verilerin toplanmasında; katılımcılara cinsiyet, yaş, okul adı, görev yaptıkları il ve Covid-19'a yakalanıp yakalanmama durumunun sorulduğu beş (5) soruluk 'Kişisel Bilgi Formu', Batıgün ve Ertürk (2020) tarafından geliştirilen "Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği" (Ek-2) ve öğretmenlerin Covid-19 sürecindeki motivasyonlarını ölçmek amacıyla, Karabağ Köse, E., Karataş, E., Küçükçene, M. ve Taş, A. (2021) tarafından geliştirilen "Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği" (Ek-4) kullanılmıştır.

3.3.1. Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği

Araştırmada öğretmenlerin covid-19 sürecine ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarını ölçmek amacıyla Ayşegül Durak Batıgün ve İpek Şenkal Ertürk' ün 2020'de geliştirerek geçerlilik ve güvenilirlik çalışmasını yaptığı "Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek 21 maddeden oluşup, ("1=Kesinlikle Katılmıyorum", "2=Katılmıyorum", "3=Kararsızım", "4=Katılıyorum" ve "5=Kesinlikle Katılıyorum") şeklinde puanlanmaktadır. Ölçeğin alt boyutlarını Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar: 2, 4, 5, 8, 12, 13, 18, 19, 20, Covid-19'a ilişkin düşünceler: 1, 3, 6, 9, 10, 11*, 21, 22, Covid-19'a ilişkin alınan önlemler: 7, 14, 15, 16, 17 oluşturmakta olup 11. Soru ters puanlanması gereken madde olarak belirtilmiştir.

Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği için belirlenen Cronbach alfa güvenilirlik katsayıları; toplam puanı için .90, Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar alt boyutu için .88,

Covid-19'a ilişkin düşünceler alt boyutu için .77 ve Covid-19'a ilişkin alınan önlemler alt boyutu için .75 olarak belirlenmiştir. Ayrıca ölçeğin güvenilirliğine ilişkin toplam korelasyon katsayıları Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar alt ölçeği için .52 ($p < .001$) ile .77 ($p < .001$) arasında, Covid-19'a ilişkin düşünceler için .40 ($p < .001$) ile .58 ($p < .001$), Covid-19'a ilişkin alınan önlemler için .36 ($p < .001$) ile .64 ($p < .001$) arasında değişmektedir.

3.3.2. Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği

Öğretmenlerin Covid-19 sürecindeki motivasyonlarını ölçmek amacıyla Karabağ Köse, E., Karataş, E., Küçükçene, M. ve Taş, A. (2021) tarafından geliştirilen "Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek dört faktör altında 5'li Likert tipinde 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte ters puanlanması gereken madde bulunmamaktadır. 1, 2, 3, 4, 15 ve 16. maddeler *fiziki imkânlar* alt boyutunu, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14. maddeler *okul içi faktörler* alt boyutunu, 17, 18, 19, 20 ve 21. maddeler *okul dışı faktörler* ve 22, 23, 24 ve 25. maddeler *mesleki gelişim ve saygınlık* alt boyutunu oluşturmaktadır.

Ölçeğin güvenilirlik özelliklerini değerlendirmek üzere iç tutarlılık katsayıları ve ayrıca alt faktörler arası korelasyon değerleri incelenmiştir. Ölçek güvenilirliğine ilişkin sonuçlarda ölçeğin güvenilirlik değerlerinin her bir faktör için ,70 alt sınırının üzerinde olduğu görülmektedir. Ölçeğin alt faktörleri arasındaki korelasyon değerleri anlamlı ilişkiler ortaya koymakla birlikte, çoklu bağıntı açısından faktör birleştirmesini gerektirmemektedir ($r^2(\max)=.33$). Diğer taraftan ölçek alt boyutlarının ölçeğin tümü ile korelasyonu yüksek bulunmuştur.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmanın veri analizlerini yapmak için SPSS 26 (Statistical Package for Social Science) istatistik paket programı kullanılmış, verilerin toplanmasının ardından katılımcıların ölçekte yer alan her madde vermiş olduğu yanıtlar araştırmacı tarafından SPSS programına aktarılmıştır. Verilere normal dağılım testi ve betimsel istatistik testi yapılmış ve elde edilen normallik test sonucunda Tek Yönlü (One-Way) ANOVA testi

ile Bağımsız Örneklem (Independent Samples T) testleri uygulanmıştır. İki farklı gruptan oluşan değişkenler için ANOVA testi uygulandıktan sonra değişkenlerin arasındaki farklılıkların tespit edilmesi için Tukey Post Hoc testi uygulanmıştır.

3.5. ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Araştırmada verilerin toplanmasından önce Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan 08/06/2021 tarihinde izin alınmıştır (Ek-1). Ayrıca araştırmada etik ilkeler dikkate alınmış ve ölçekleri geliştiren araştırmacılardan gerekli izinler e-posta yolu ile alınmıştır (Ek-3 ve Ek-5).

3.6. SAYILTILAR

Bu tez çalışmasında;

1. Araştırmada çalışma grubu evreni yansıtmakta olup toplanan veriler ve elde edilen sonuçların gerçeği yansıttığı,
2. Araştırmada kullanılan yöntem araştırmanın amacına, konusuna, önemine ve problemin çözümüne uygun olduğu,
3. Araştırmada kullanılan kaynakların güvenilir ve geçerli olduğu,
4. Katılımcıların uygulanan ölçeğe doğruluğu yüksek ve samimi cevaplar verdiği varsayımları düşünülerek hareket edilmiştir.

3.7. SINIRLILIKLAR

1. Bu araştırma Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan Bartın, Bolu, Düzce, Karabük, Kastamonu ve Zonguldak illerindeki devlet okulları ve özel okullarda görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Araştırma “Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği” ile “Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği” ölçme araçlarına gönüllü katılan öğretmenler ile sınırlıdır.

BÖLÜM 4

BULGULAR

Araştırma dahilinde katılımcıların demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla frekans analizi yapılmış, analiz verileri Tablo 1’de sunulmuştur.

Çizelge 4.1. Katılımcıların demografik özellikleri.

Yaş	N	Yüzde
24-35 yaş	97	32,3
36-40 yaş	57	19
41-60 yaş	146	48,7
Cinsiyet		
Kadın	86	28,7
Erkek	214	71,3
Okul Türü		
Ortaokul	157	52,3
Lise	143	47,7
Görev Yaptığımız İl		
Bartın	48	16
Bolu	35	11,7
Düzce	36	12
Karabük	42	14
Kastamonu	55	18,3
Zonguldak	84	28
Covid-19’a Yakalandınız mı?		
Evet	75	25
Hayır	225	75

Katılımcıların 214’ü erkek (%71,3) ve 86’sı kadındır (%28,7). Katılımcıların yaşları üç kategoriye ayrılmış 24-35 yaş arası katılımcı sayısı 97 (%32,3), 36-40 yaş arası

katılımcı sayısı 57 (%19), 41-60 yaş arası katılımcı sayısı ise 146'dır (%48,7). Katılımcıların 157'si ortaokul (%52,3), 143'ü lise düzeyinde görev yapmaktadır (%47,7). Araştırmaya toplamda Bartın'dan 48 (%16), Bolu'dan 35 (%11,7), Düzce'den 36 (%12), Karabük'ten 42 (%14), Kastamonu'dan 55 (%18,3) ve Zonguldak'tan 84 (%28) katılımcı katılmıştır. Araştırmada katılımcıların Covid-19'a yakalanma durumları analiz edilmiş ve buna göre 75 katılımcı Covid-19'a yakalanma durumuna "evet" yanıtını vermiş (%25), 225 katılımcı ise "hayır" yanıtını vermiştir (%75).

Çizelge 4.2. Çok boyutlu Covid-19 ölçeği alt boyutlarının iç tutarlılık değerleri.

Alt Boyutlar	\bar{X}	ss	Cronbach's Alpha
Covid19'a ilişkin duygu ve davranışlar	3,3422	,83098	,74
Covid19'a ilişkin düşünceler	3,7963	,65985	,75
Covid19'a ilişkin alınan önlemler	3,9520	,82897	,72

Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının iç tutarlılık değerleri Cronbach alpha ile hesaplanmış ve bu hesaba göre "Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar" alt boyutunun ,74, "Covid-19'a ilişkin düşünceler" alt boyutunun ,75 ve "Covid-19'a ilişkin alınan önlemler" alt boyutunun tutarlılık değeri ,72 olarak hesaplanmıştır.

Çizelge 4.3. Öğretmen mesleki motivasyon ölçeği alt boyutlarının iç tutarlılık değerleri.

Alt Boyutlar	\bar{X}	ss	Cronbach's Alpha
Fiziki imkanlar	3,4350	,72740	,74
Okul içi faktörler	3,7740	,66709	,74
Okul dışı faktörler	2,9693	,72185	,73
Mesleki gelişim ve saygınlık	3,6317	,68317	,74

Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının iç tutarlılık değerleri “Fiziki imkanlar” alt boyutunun ,74, “Okul içi faktörler” alt boyutunun ,74, “Okul dışı faktörler” altboyutunun ,73 ve “Mesleki gelişim ve saygınlık” alt boyutunun iç tutarlılık değeri ise ,74 olarak hesaplanmıştır.

Çizelge 4.2 ve 4.3’te verilen ölçüm araçlarının alt boyutlarının Cronbach Alpha değerleri Nunnally (1978) tarafından öngörülen $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ölçüt aralığındadır. Bu durumda çıkan sonuçlara göre kullanılan ölçüm araçlarının güvenirlik katsayıları yeterli düzeydedir.

Çizelge 4.4. Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının normallik testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	ss	Ort. (X)	Skewness	Kurtosis
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid-19’a ilişkin duygu ve davranışlar	,83098	3,3422	-,403 ,141	-,416 ,281
	Covid-19’a ilişkin düşünceler	,65985	3,7963	-,486 ,141	,066 ,281
	Covid-19’a ilişkin alınan önlemler	,82897	3,9520	-1,08 ,141	1,326 ,281

Değişkenlerin normal dağılıma uygunluğu çarpıklık ve basıklık değerleriyle incelenmiştir. George ve Mallery (2003)’e göre normal dağılım için Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (basıklık) değerlerinin -2 ile + 2 aralığında olması, Tabachnick & Fidell, (2013)’ e göre ise bu değerlerin -1.5 ile +1.5 arasında olması gerekmektedir. Çizelge 4.4’te verilen Çok Boyutlu Covid-19 ölçeğinin normallik testi sonuçlarında; “Covid-19’a ilişkin duygu ve davranışlar” alt boyutunun çarpıklık değeri (-,403 ,141), basıklık değeri (-,416 ,281), “Covid-19’a ilişkin düşünceler” alt boyutunun çarpıklık değeri (-,486 ,141), basıklık değeri (,066 ,281) ve “Covid-19’a ilişkin alınan önlemler” alt boyutunun çarpıklık değeri (-1,087 ,141), basıklık değeri (1,326 ,281) arasında olduğu görülmüş, bu durumda Çok Boyutlu Covid-19 ölçek verilerin normal dağılıma uygun olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.5. Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının normallik testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	ss	Ortalama (\bar{X})	Skewness	Kurtosis
Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği	Fiziki imkanlar	,72740	3,4350	-,289 ,141	-,369 ,281
	Okul içi faktörler	,66709	3,7740	-,422 ,141	-,017 ,281
	Okul dışı faktörler	,72185	2,9693	,143 ,141	-,095 ,281
	Mesleki gelişim ve saygınlık	,68317	3,6317	-,342 ,141	-,044 ,281

Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının normallik testi sonuçlarına göre; “Fiziki imkanlar” alt boyutunun çarpıklık değeri (-,289 ,141), basıklık değeri (-,369 ,281), “Okul içi faktörler” alt boyutunun çarpıklık değeri (-,422, 141), basıklık değeri (-,017 ,281), “Okul dışı faktörler” alt boyutunun çarpıklık değeri (,143 ,141), basıklık değeri (-,095 ,281) ve “Mesleki gelişim ve saygınlık” alt boyutunun çarpıklık değeri (-,342 ,141), basıklık değeri (-,044 ,281) arasında olduğu görülmüş, bu durumda Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği verilerinin normal dağılıma uygun olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmada alt boyutlara uygulanan normallik testi sonrasında Independent-Samples T Test ve One-Way ANOVA testleri uygulanmış, iki gruptan oluşan veriler (cinsiyet, okul türü, Covit-19’a yakalanma durumları) için Independent-Samples T Test uygulanırken, iki gruptan fazla olan veriler (yaş, görev yaptıkları il) için One-Way ANOVA testleri uygulanmıştır. Uygulanmış olan test sonuçları aşağıda verilmiştir.

Çizelge 4.6. Cinsiyete göre Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort. (X)	ss	s.d	t	p
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar	Kadın	86	3,5827	,77449	298	3,22	,001
		Erkek	21	3,2456	,83501			
			4					
	Covid-19'a ilişkin düşünceler	Kadın	86	3,9201	,64080	298	2,07	,039
		Erkek	21	3,7465	,66232			
			4					
	Covid-19'a ilişkin alınan önlemler	Kadın	86	4,1930	,75300	298	3,24	,001
		Erkek	21	3,8551	,83993			
			4					

Çizelge 4.6'da verilen Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği'nin alt boyutları ile öğretmenlerin cinsiyet değişkenlerine ilişkin yapılan t test sonuçlarına göre; "Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar" alt boyutu cinsiyet değişkenine göre $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir farklılık göstermektedir ($p = ,001$ $t = 2,87$). Bu durumda kadın öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin duygu ve davranış görüşlerine katılma düzeylerinin ($\bar{X} = 3,58$), erkek öğretmenlerin katılma düzeylerine göre ($\bar{X} = 3,24$) daha yüksek olduğu saptanmıştır. "Covid-19'a ilişkin düşünceler" alt boyutu incelendiğinde $p < 0,05$ olan anlamlılık düzeyinin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p = ,039$ $t = 2,071$). Buna göre kadın öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin düşüncelere katılım düzeylerinin ($\bar{X} = 3,92$), erkek öğretmenlere göre ($\bar{X} = 3,74$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde "Covid-19'a ilişkin alınan önlemler" alt boyutunun da cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği saptanmıştır ($p = ,001$ $t = 3,24$). Bu durumda kadın öğretmenlerin covid-19'a ilişkin alınan önlemleri benimseme düzeylerinin ($\bar{X} = 4,19$), erkek öğretmenlere göre ($\bar{X} = 3,85$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.7. Cinsiyete göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort. (X)	ss	s.d	t	p
Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği	Fiziki imkanlar	Kadın	86	3,3275	,82226	298	-1,62	,105
		Erkek	214	3,4782	,68293			
	Okul içi faktörler	Kadın	86	3,7756	,61700	298	,026	,979
		Erkek	214	3,7734	,68758			
	Okul dışı faktörler	Kadın	86	3,1093	,71400	298	2,14	,033
		Erkek	214	2,9131	,71897			
	Mesleki gelişim ve saygınlık	Kadın	86	3,6860	,66331	298	,87	,383
		Erkek	214	3,6098	,69131			

Çizelge 4.7’de Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği’nin alt boyutları ile öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonuçlarında “Fiziki imkanlar” alt boyutu ile cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,105$ $t=-1,62$). Bununla birlikte erkek öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde fiziki imkanların yeterliliğine katılma düzeylerinin ($\bar{X}=3,47$), kadın öğretmenlerin katılma düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X}=3,32$). “Okul içi faktörler” alt boyutu incelendiğinde cinsiyet değişkeni ile arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmış, ($p=,97$ $t=-,026$) ayrıca kadın öğretmenlerin ve erkek öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecindeki okul içi faktörler alt boyutunda görüş değerlerinin birbirine çok yakın olduğu tespit edilmiştir ($\bar{X}=3,77$). “Okul dışı faktörler” alt boyutunun ise cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p=,033$ $t=2,14$). Buna göre kadın öğretmenlerin okul dışı faktörlere ilişkin görüşlere katılma düzeylerinin ($\bar{X}=3,10$), erkek öğretmenlere göre ($\bar{X}=2,91$) daha yüksek olduğu saptanmıştır. “Mesleki gelişim ve saygınlık” alt boyutu cinsiyet değişkenine göre analiz edildiğinde, alt boyut ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. ($p=,38$, $t=,87$). Bu durumda kadın ($\bar{X}=3,68$) ve erkek ($\bar{X}=3,60$) öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde

mesleki gelişim düzeyleri ile saygınlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır.

Çizelge 4.8. Okul türüne göre çok boyutlu Covid-19 ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Okul Türü	N	Ort. (X)	SS	s.d	t	p
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid 19'a ilişkin duygu ve davranışlar	Ortaokul	157	3,3510	,86976	298	,192	,848
		Lise	143	3,3326	,78915			
	Covid 19'a ilişkin düşünceler	Ortaokul	157	3,7739	,65553	298	-,614	,539
		Lise	143	3,8208	,66601			
	Covid 19'a ilişkin alınan önlemler	Ortaokul	157	3,9185	,87734	298	-,733	,464
		Lise	143	3,9888	,77379			

Çizelge 4.8'de verilen Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği'nin alt boyutları ile öğretmenlerin çalıştıkları okul türü değişkenlerine ilişkin yapılan T-test sonuçlarına göre; Covid-19 sürecinde "Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar" alt boyutu okul türü değişkenine göre $p > 0,05$ anlamlılık düzeyinde önemli bir farklılık göstermemektedir ($p = ,84$ $t = ,192$). Ortalama (\bar{X}) değerler incelendiğinde ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenlerin covid-19'a yönelik duygu ve davranışlar boyutundaki katılım düzeylerinin ($\bar{X} = 3,35$), lise kademesinde görev yapan öğretmenlerin katılım düzeylerine ($\bar{X} = 3,33$) göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. "Covid-19'a ilişkin düşünceler" alt boyutu ile öğretmenlerin okul türü değişkeni incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p = ,53$ $t = -,614$). Okul türü ortalamaları dikkate alındığında lise kademesinde görev yapan öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin düşüncelere katılım düzeylerinin ($\bar{X} = 3,82$), ortaokul kademesinde görev yapan öğretmenlerin katılım düzeylerine ($\bar{X} = 3,77$) göre yüksek olduğu saptanmıştır. Tabloda yer alan veri sonuçlarına göre "Covid-19'a ilişkin alınan önlemler" alt boyutu ile okul türü değişkeni arasında ($p = ,46$ $t = -,733$) anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır. Covid-19'a ilişkin alınan önlemlerin okul

türüne göre ortalamaları incelendiğinde ise lise kademesinde eğitim veren öğretmenlerin katılım düzeylerinin ($\bar{X}= 3,98$), ortaokul kademesindeki öğretmenlerin katılım düzeylerine göre ($\bar{X}= 3,91$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.9. Okul türüne göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Okul Türü	N	Ort. (X)	SS	s.d	t	p
Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği	Fiziki imkanlar	Ortaokul	157	3,5340	,71878	298	2,491	,013
		Lise	143	3,3263	,72375			
	Okul içi faktörler	Ortaokul	157	3,8637	,66237	298	2,461	,014
		Lise	143	3,6755	,66058			
	Okul dışı faktörler	Ortaokul	157	3,0497	,68824	298	2,031	,043
		Lise	143	2,8811	,74955			
	Mesleki gelişim ve saygınlık	Ortaokul	157	3,7006	,64948	298	1,840	,067
		Lise	143	3,5559	,71295			

Çizelge 4.9’da verilen “Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği’nin” alt boyutları ile öğretmenlerin çalıştıkları okul türü değişkenlerine ilişkin yapılan T-test sonuçlarına göre ise “Fiziki imkanlar” alt boyutunun okul türü değişkene göre $p>0,05$ anlamlılık düzeyinin düşük olduğu ve anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p=,01$ $t=,2,49$). Bu durumda Covid-19 salgını sürecinde ortaokul öğretmenlerinin fiziki imkanların yeterliliğine katılma düzeylerinin ($\bar{X}= 3,53$), lise öğretmenlerinin katılma düzeylerine göre ($\bar{X}= 3,32$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. “Okul içi faktörler” alt boyutunun okul türü değişkenine göre analiz sonuçları incelendiğinde ($p=,01$ $t=,246$) ön görülen değer “ $p>0,05$ ” altında olduğu görülmüştür. Bu durumda öğretmenlerin okul içi faktörlere ilişkin görüşlere katılma düzeyleri ile okul türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Aritmetik ortalama (\bar{X}) değerlerine bakıldığında Covid-19 salgını sürecinde ortaokul öğretmenlerinin okul içi faktörlere yönelik görüşlere katılma düzeylerinin ($\bar{X}= 3,86$), lise kademesindeki öğretmenlere göre ($\bar{X}= 3,67$) daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. “Okul dışı faktörler” alt boyutu ile okul türü değişkeni analiz sonuçları incelendiğinde,

aralarında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p=,04$ $t=2,03$). Bu durumda Covid-19 salgını sürecinde ortaokul öğretmenlerinin okul dışı faktörlere ilişkin görüşlere katılma düzeylerinin ($\bar{X}= 3,04$), lise öğretmenlerinin katılım düzeylerine göre ($\bar{X}= 2,88$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. “Mesleki gelişim ve saygınlık” alt boyutu ile okul türü değişkeni arasındaki analiz sonuçlarına bakıldığında ise ($p=,06$ $t=1,84$) mesleki gelişim alt boyutu ile okul türü arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu durumda ortalama değerlere göre Covid-19 salgını sürecinde ortaokul öğretmenlerinin mesleki gelişim ve saygınlık boyutundaki görüşlere katılım düzeylerinin ($\bar{X}= 3,70$), lise öğretmenlerinin katılım düzeylerine göre ($\bar{X}= 3,55$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.10. Covid-19’a yakalanma durumlarına göre Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Covid-19’a	N	Ort. (X)	ss	s.d	t	p
		Yakalandınız mı?						
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid-19’a ilişkin duygu ve davranışlar	Evet	75	3,3570	,84763	298	,178	,859
		Hayır	225	3,3373	,82722			
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid-19’a ilişkin düşünceler	Evet	75	3,8067	,63415	298	,158	,875
		Hayır	225	3,7928	,66954			
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid-19’a ilişkin alınan önlemler	Evet	75	3,8933	,74204	298	-,707	,480
		Hayır	225	3,9716	,85664			

Çizelge 4.10’da verilen Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği’nin alt boyutları ile öğretmenlerin Covid-19’a yakalanma durumu değişkenlerine ilişkin yapılan T-test sonuçlarına göre; “Covid-19’a ilişkin duygu ve davranışlar” alt boyutu ile “Covid-19 geçirme” değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,85$ $t=,179$). Bu durumda ortalama değere bakıldığında Covid-19’a yakalanan öğretmenlerin Covid-19’a ilişkin duygu ve davranış boyutundaki katılım düzeylerinin ($\bar{X}= 3,35$), Covid-19’a yakalanmayan öğretmenlere göre ($\bar{X}= 3,33$) yüksek olduğu

saptanmıştır. “Covid-19’a ilişkin düşünceler” alt boyutu ile “covid-19 geçirme durumu” değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($p=,15$ $t=,875$). Tabloda görülen ortalama sonuçlarına göre ise Covid-19 geçiren öğretmenlerin Covid-19’a ilişkin düşüncelere katılma düzeylerinin ($\bar{X}= 3,80$), Covid-19’a yakalanmayan öğretmenlere göre ($\bar{X}= 3,79$) daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer alt boyut olan “Covid-19’a ilişkin alınan önlemler” ile öğretmenlerin Covid-19’a yakalanma durumları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p=,48$ $t=-,707$). Bu durumda analiz sonuçlarına göre Covid-19’a yakalanmayan öğretmenlerin ($\bar{X}= 3,97$), Covid-19’a yakalanan öğretmenlere göre ($\bar{X}= 3,89$) aldıkları önlemlere ilişkin ortalama değerlerin yüksek olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.11. Covid-19’a yakalanma durumlarına göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının T-testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Covid-19’a Yakalandınız mı?	N	Ort.(\bar{X})	ss	s.d	t	p
Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği	Fiziki imkanlar	Evet	75	3,3822	,79543	298	-,725	,469
		Hayır	225	3,4526	,70428			
	Okul içi faktörler	Evet	75	3,7920	,66612	298	,269	,788
		Hayır	225	3,7680	,66879			
	Okul dışı faktörler	Evet	75	3,0507	,62046	298	1,127	,261
		Hayır	225	2,9422	,75193			
	Mesleki gelişim ve saygınlık	Evet	75	3,5800	,72148	298	-,756	,450
		Hayır	225	3,6489	,67069			

Çizelge 4.11’de verilen “Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği’nin” alt boyutları ile öğretmenlerin “Covid-19’a yakalanma durumlarına” ilişkin veri analiz sonuçlarına göre; “Fiziki imkanlar” alt boyutu ile öğretmenlerin Covid-19’a yakalanma durumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,46$ $t=-,725$). Tabloda verilen ortalamalar dikkate alındığında ise Covid-19’a yakalanmayan öğretmenlerin fiziki imkanların yeterliliğine katılma düzeylerinin ($\bar{X}= 3,45$), Covid-19’a yakalanan öğretmenlerin katılma düzeylerine göre ($\bar{X}= 3,38$) daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Benzer olarak “Okul içi faktörler” alt boyutu ile öğretmenlerin Covid-19’a yakalanma durumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($p=,78$ $t=,269$). Elde edilen verilere göre Covid-19’a yakalanan öğretmenlerin okul içi faktörlere ilişkin ortalamalarının ($\bar{X}= 3,79$), Covid-19’a yakalanmayan öğretmenlere göre ($\bar{X}= 3,76$) daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. “Okul dışı faktörler” altboyutu ile öğretmenlerin Covid-19’a yakalanma durumları incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,26$ $t=1,12$). Çizelge 4.11’de verilen ortalamalara göre Covid-19’a yakalanan öğretmenlerin ($\bar{X}= 3,05$) okul dışı faktörlere ilişkin görüşlere katılma düzeylerinin, Covid-19’a yakalanmayan öğretmenlere göre ($\bar{X}= 2,94$) daha yüksek olduğu saptanmıştır. “Mesleki gelişim ve saygınlık” alt boyutu ile Covid-19’ yakalanma durumu incelendiğinde aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,45$ $t=-,756$). Bu durumda veri analizleri incelendiğinde Covid-19’a yakalanmayan öğretmenlerin Covid-19 sürecinde mesleki gelişim ve saygınlık boyutuna katılım düzeylerinin ($\bar{X}= 3,64$), Covid-19’a yakalanan öğretmenlerin katılım düzeylerine göre ($\bar{X}= 3,58$) daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.12. Yaş değişkenine göre Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutların ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Yaş	N	Ort. (X)	SS	F	P	Tukey testi Anlamlı Farklılık	
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid-19’a ilişkin duygu ve davranışlar	24-35 yaş	97	3,3093	,86159	2,123	,122		
		36-40 yaş	57	3,1715	,77808				
		41-60 yaş	146	3,4307	,82375				
		Toplam	300	3,3422	,83098				
		24-35 yaş	97	3,8015	,61284	2,487	,085		
		36-40 yaş	57	3,6294	,65336				
		41-60 yaş	146	3,8579	,68522				
		Toplam	300	3,7963	,65985				
		Covid-19’a ilişkin alınan önlemler	24-35 yaş	97	3,8433	,82675	5,280	,006	41-60yaş- 24-35yaş 41-60yaş- 36-40yaş
		36-40 yaş	57	3,7439	,93942				
	41-60 yaş	146	4,1055	,75829					
	Toplam	300	3,9520	,82897					

Çizelge 4.12’de verilen Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği’nin alt boyutları ile öğretmenlerin yaş değişkenlerine ilişkin yapılan Anova ve Tukey test sonuçlarına göre; Covid-19’a ilişkin duygu ve davranışlar boyutu ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,12$). Bu durumda öğretmenlerin Covid-19’a ilişkin duygu ve davranış boyutunun yaşlara göre değişiklik göstermediği saptanmıştır. Ortalama sonuçlara (\bar{X}) bakıldığında ise 41-60 yaş arası öğretmenlerin Covid-19’a yönelik duygu ve davranış boyutuna katılım düzeylerinin ($\bar{X}=3,43$), diğer yaş grubundaki öğretmenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benzer bir durum da öğretmenlerin “Covid-19’a yönelik düşünceleri” ile yaş değişkeni arasında tespit edilmiş, yapılan analiz sonuçlarına göre aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($p=,08$). Ortalamalara bakıldığında 41-60 yaş arası öğretmenlerin Covid-19’a yönelik düşünceler boyutuna katılma düzeylerinin ($\bar{X}=3,85$), diğer yaş grubundaki öğretmenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer alt boyutlarından farklı olarak “Covid-19’a ilişkin alınan önlemler” altboyutu ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p=,006$). Tukey testine göre anlamlı farklılık oluşturan yaş grupları “41-60 yaş-24-35 yaş” arası ve “41-60 yaş- 36-40 yaş” grupları arasındadır. Bu durumda 41-60 yaş arası öğretmenlerin Covid-19’a ilişkin aldıkları önlemler boyutundaki ortalamalarının, 36-40 ve 24-35 yaş arası öğretmenlerin ortalamalarına göre daha yüksek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.13. Yaş değişkenine göre Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	Yaş	N	Ort.(\bar{X})	SS	F	P	Tukey testi Anlamlı Farklılık	
Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği	Fiziki imkanlar	24-35 yaş	97	3,4244	,80328	1,229	,294		
		36-40 yaş	57	3,3129	,65999				
		41-60 yaş	146	3,4897	,69762				
		Toplam	300	3,4350	,72740				
		Okul içi faktörler	24-35 yaş	97	3,7804	,67910	1,614	,201	
			36-40 yaş	57	3,6368	,63797			
			41-60 yaş	146	3,8233	,66727			
			Toplam	300	3,7740	,66709			
		Okul dışı faktörler	24-35 yaş	97	2,9753	,72184	,762	,468	
			36-40 yaş	57	2,8667	,74769			
			41-60 yaş	146	3,0055	,71282			
			Toplam	300	2,9693	,72185			
	Mesleki gelişim ve saygınlık	24-35 yaş	97	3,6753	,67234	,963	,383		
		36-40 yaş	57	3,5219	,64310				
		41-60 yaş	146	3,6455	,70513				
		Toplam	300	3,6317	,68317				

Öğretmen mesleki motivasyon ölçeği ile öğretmenlerin yaş grupları arasındaki Anova testi ve Tukey testi sonuçlarına göre: “fiziki imkanlar” alt boyutu ile öğretmenlerin yaş değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,29$). Ortalamalara bakıldığında, 41-60 yaş arası öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde fiziki imkanların yeterliliğine katılma düzeylerinin ($\bar{X}=3,48$), diğer gruptaki öğretmenlerin katılma düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. “Okul içi faktörler” alt boyutu ile öğretmenlerin yaş değişkeni Anova test sonuçlarına bakıldığında aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır ($p=,20$). Ortalamalar dikkate alındığında ise 41-60 yaş arası öğretmenlerin covid-19 salgını sürecinde okul içi faktörlere ilişkin ortalama değerlerinin ($\bar{X}=3,82$), diğer yaş gruplarındaki öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. “Okul

dışı faktörler” alt boyutu ile öğretmenlerin yaş değişkenleri sonuçlarına göre aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (p=,46). Ortalamalara bakıldığında ise benzer durumda 45-60 yaş arası öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde okul dışı faktörlere ilişkin ortalama değerlerinin ($\bar{X}=3,00$), diğer yaş grubundaki öğretmenlerin ortalama değerlerine göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Çizelge 4.13’e göre “mesleki gelişim ve saygınlık” alt boyutu ile öğretmenlerin yaşları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (p=,38). Bu durumda öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecindeki mesleki gelişim ve saygınlık boyutundaki ortalama değerleri yaş değişkenine göre bir farklılık göstermemiştir. Analiz sonuçlarına bakıldığında 24-35 yaş arasındaki öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde mesleki gelişim ve saygınlık boyutundaki ortalama değerlerinin ($\bar{X}=3,67$), diğer yaş grubundaki öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.14. Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği alt boyutların İl değişkenine göre ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları.

	Alt Boyutlar	İl	N	Ort.(\bar{X})	SS	F	P	Tukey testi Anlamlı Farklılık
Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği	Covid-19’a ilişkin duygu ve davranışlar	Bartın	48	3,1736	,87696	2,422	,036	Düzce-Zonguldak
		Bolu	35	3,3429	,94833			
		Düzce	36	3,0000	,85820			
		Karabük	42	3,4497	,70442			
		Kastamonu	55	3,4000	,79539			
		Zonguldak	84	3,4934	,78612			
		Toplam	30	3,3422	,83098			
	Covid-19’a ilişkin düşünceler	Bartın	48	3,6563	,64438	2,754	,019	Düzce-Bolu
		Bolu	35	3,9179	,67922			
		Düzce	36	3,5035	,73829			
		Karabük	42	3,9167	,58738			
		Kastamonu	55	3,8045	,59208			
		Zonguldak	84	3,8854	,66773			
		Toplam	30	3,7963	,65985			
	Covid-19’a ilişkin alınan önlemler	Bartın	48	3,8042	,81631	5,892	,000	Düzce-Zonguldak Bartın-Zonguldak Kastamonu-Zonguldak
		Bolu	35	4,0114	,87708			
		Düzce	36	3,5222	,88321			
		Karabük	42	4,0095	,71357			
Kastamonu		55	3,7782	,71768				
Zonguldak		84	4,2810	,80128				
Toplam		30	3,9520	,82897				

Çizelge 4.14'te verilen Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği'nin alt boyutları ile öğretmenlerin görev yaptığı il değişkenine ilişkin yapılan Anova ve Tukey testi sonuçlarına göre; "Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlar" alt boyutu ile öğretmenlerin görev yaptığı iller arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p=,03$). Anlamlı farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Anova testi sonucunda Düzce ve Zonguldak illeri arasında anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Buna göre Zonguldak ilinde bulunan öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin duygu ve davranışlara yönelik katılım düzeyleri ($\bar{X}=3,49$), Düzce ilinde bulunan öğretmenlere göre daha yüksek düzeydedir ($\bar{X}=3,00$). Benzer olarak "Covid-19'a ilişkin düşünceler" alt boyutu ile öğretmenlerin görev yaptıkları il değişkeni arasında da anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p=,01$). Analiz sonuçlarına göre anlamlı farklılık oluşturan iller Düzce ve Bolu illeridir. Buna göre Bolu ilinde görev yapan öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin düşünce boyutuna katılma düzeyleri ($\bar{X}=3,91$), Düzce ilinde görev yapan öğretmenlere ($\bar{X}=3,50$) göre daha yüksek düzeydedir. "Covid-19'a ilişkin alınan önlemler" alt boyutu ile görev yaptıkları il değişkeninin analiz sonuçlarına göre aralarında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p=,00$). Anlamlı farklılığı oluşturan gruplar incelendiğinde Zonguldak ilinin ortalama değerinin ($\bar{X}=4,28$); Düzce ($\bar{X}=3,52$), Kastamonu ($\bar{X}=3,77$) ve Bartın ($\bar{X}=3,80$) illerine göre yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda Zonguldak ilinde görev yapan öğretmenlerin Covid-19'a karşı alınan önlemleri benimsemeye ilişkin katılım düzeylerinin, diğer illerdeki öğretmenlere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Çizelge 4.15. Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği alt boyutlarının İl değişkenine göre ANOVA testi ve TUKEY testi sonuçları.

Alt Boyutlar	İl	N	Ort.(\bar{X})	SS	F	P	Tukey testi Anlamlı Farklılık
Fiziki imkanlar	Bartın	48	3,3333	,63581	3,089	,010	
	Bolu	35	3,2857	,62436			
	Düzce	36	3,2639	,72306			
	Karabük	42	3,6230	,59476			
	Kastamonu	55	3,2970	,76423			
	Zonguldak	84	3,6250	,80447			
	Toplam	30	3,4350	,72740			
Okul içi faktörler	Bartın	48	3,7917	,71692	2,061	,070	
	Bolu	35	3,5743	,68914			
	Düzce	36	3,7389	,66688			
	Karabük	42	3,8786	,67337			
	Kastamonu	55	3,6291	,53252			
	Zonguldak	84	3,9048	,68352			
	Toplam	30	3,7740	,66709			
Okul dışı faktörler	Bartın	48	2,7792	,70890	1,363	,238	
	Bolu	35	2,8857	,77806			
	Düzce	36	2,9111	,72261			
	Karabük	42	3,1238	,69416			
	Kastamonu	55	3,0291	,69220			
	Zonguldak	84	3,0214	,72943			
	Toplam	30	2,9693	,72185			
Mesleki gelişim ve saygınlık	Bartın	48	3,5417	,64067	6,529	,000	Bartın-Karabük
	Bolu	35	3,4857	,71728			
	Düzce	36	3,5347	,62150			Bolu-Karabük
	Karabük	42	3,9464	,67520			
	Kastamonu	55	3,3273	,74205			Kastamonu-Karabük Kastamonu-Zonguldak
	Zonguldak	84	3,8274	,56900			
	Toplam	30	3,6317	,68317			

Öğretmen mesleki motivasyon ölçeği ile öğretmenlerin görev yaptıkları il arasındaki Anova testi ve Tukey testi sonuçlarına göre; “fiziki imkanlar” alt boyutu ile öğretmenlerin görev yaptıkları il arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p=,01$). Bu durumda analiz sonuçları incelendiğinde Zonguldak ilinde görev yapan öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde fiziki imkanların yeterliliğine katılma

düzeylerinin ($\bar{X}=3,625$), diğer illerdeki öğretmenlerin katılma düzeylerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bir diğer alt boyut olan “Okul içi faktörler” ile öğretmenlerin görev yaptıkları il arasındaki anova testi sonuçlarına göre aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p=,07$). Ortalama değerler incelendiğinde ise Zonguldak ilindeki öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde okul içi faktörlere ilişkin katılım düzeylerinin ($\bar{X}=3,90$), diğer illerde görev yapan öğretmenlerin katılım düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Benzer bir şekilde “Okul dışı faktörler” alt boyutu ile öğretmenlerin görev yaptıkları il arasındaki analiz sonuçlarında anlamlı bir farklılık saptanamamıştır ($p=,23$). Ortalama değerler incelendiğinde Kastamonu ilinde görev yapan öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde okul dışı faktörlere ilişkin katılım düzeylerinin ($\bar{X}=3,029$), diğer illerdeki öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Son alt boyut olan “Mesleki gelişim ve saygınlık” ile öğretmenlerin görev yaptıkları il arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p=,00$). Tukey testi sonuçlarına göre bu anlamlı farkı oluşturan gruplar Karabük ili ($\bar{X}=3,94$) ile Bartın ($\bar{X}=3,54$). Bolu ($\bar{X}=3,48$) ve Kastamonu($\bar{X}=3,32$) illeri arasındadır. Bu durumda Karabük ilinde görev yapan öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde mesleki gelişim ve saygınlık boyutuna katılım düzeylerinin, diğer illerdeki öğretmenlerin katılım düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer farklı anlamlılık oluşturan grup ise Kastamonu ($\bar{X}=3,32$) ve Zonguldak ($\bar{X}=3,82$) illeri arasındadır. Bu durumda Zonguldakta görev yapan öğretmenlerin Covid-19 salgını sürecinde mesleki gelişim ve saygınlık boyutuna katılım düzeylerinin, Kastamonu ilindeki öğretmenlerin katılım düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM 5

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde bulgular kısmında elde edilen veriler yorumlanarak, benzer araştırmalarda elde edilen sonuçlarla birlikte analiz edilmiştir. Bu bağlamda yapılan araştırmada Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 salgını sürecindeki Covid-19'a ilişkin görüşleri ile motivasyon düzeyleri çeşitli değişkenler açısından ele alınıp incelenmiştir.

Bu değişkenlerden ilki olan cinsiyet değişkeni dikkate alınarak yapılan istatistiksel analizler sonucunda; kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 salgını ile ilgili görüş düzeylerinin daha yüksek olduğu ve psikolojik yönden daha çok etkilendikleri tespit edilmiştir. Araştırma verilerine göre kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüş düzeylerinin daha yüksek çıkmasında; salgına karşı duydukları korku, üzüntü ve salgını daha ciddi bulmaları ayrıca salgının yaşamlarını daha çok etkilediği düşüncesi ve salgına karşı daha çok önlem almaları sebep olarak gösterilebilir. Buna karşın motivasyon ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Literatürdeki benzer çalışmalar incelendiğinde Yorguner, N vd., (2021) tarafından üniversite öğrencileri üzerinde yapılan bir araştırmada kadın öğrencilerin Covid-19'a ilişkin görüşlerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirtilmiş ve kadın öğrencilerin Covid-19'a ilişkin daha çok endişe duyduğu ve salgın sürecinde stres düzeylerinin daha yüksek olduğu vurgulanmıştır. Cinsiyet farklılığı ve psikolojik görüşe ilişkin benzer çalışmalar yapan Hamaideh (2012) ve Rudolph (2002) kadınların endişe ve stres değerlerinde anlamlı olarak farklılıklar saptamışlardır. Araştırma bulgularını destekler nitelikte başka bir çalışmada ise cinsiyet ve motivasyon arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (Barış, 2015). Motivasyon düzeylerinin incelendiği diğer çalışmalara bakıldığında (Örn., Cavas, 2011; Yenice, Saydam & Telli, 2012), kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık saptanmazken; kadınların motivasyonlarının daha yüksek

olduğunu tespit edilmiştir. Kurnaz ve ark.'nın (2020) öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecindeki görüşlerine ilişkin yaptıkları araştırmada, kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik algılarının erkek öğretmenlere göre daha benimseyici olduğu vurgulanmış, bu durumda kadın öğretmenlerin motivasyonlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Yalçınsoy (2017) tarafından öğrencilerin motivasyonları üzerinde yapılan başka bir araştırmada ise; gelecek endişesi yüksek olan öğrencilerin motivasyonlarının da yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin erkek öğretmenlere göre salgın sürecinde Covid-19'a ilişkin duygu, düşünce ve davranış boyutundaki görüş değerlerinin daha yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra cinsiyet değişkeni ile motivasyon arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin motivasyonları ile yaş değişkeni arasındaki sonuçlara bakıldığında anlamlı bir farklılıkla karşılaşılmazken, "24-35 yaş", "36-40 yaş" ve "41-60 yaş" olarak sınıflara ayrılan yaş değişkenlerinden 41-60 yaş arasındaki öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin görüşlerini belirleyen 'Covid-19'a ilişkin alınan önlemler' alt boyutunun diğer yaş grupları ile aralarında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Araştırmanın verilerine göre 41-60 yaş arasındaki beden eğitimi ve spor öğretmenleri Covid-19'a karşı temizlik, mesafe ve sosyal izolasyon gibi önlemleri diğer yaş grubundaki öğretmenlere göre daha sık almaktadır. Yaşları arttıkça insanların hastalıklara yakalanma oranları da artmakta buna bağlı olarak risk altında olmaları onları endişelendirmektedir (Li vd., 2020: 1204; Sağlık Bakanlığı, Covid-19, 2020: 12). Bu durumda yaşın artmasıyla birlikte duyulan hastalığa yakalanma endişesi, yaşı ileri olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerini Covid-19'a karşı daha çok önlem almaya sevk etmiştir. Doğanay ve Çopur'un (2020) Covid-19 salgınına ilişkin yaşlı nüfusun görüşleri üzerine yaptıkları araştırmada, salgının yaşlılar üzerinde sosyal, ekonomik ve psikolojik sorunlar yarattığı sonucuna ulaşmışlardır. Bununla birlikte Birleşmiş Milletler'in (2020), Covid-19'un yaşlılar üzerindeki etkisini belirten raporunda yaşlı bireylerin Covid-19 salgını sürecinde daha çok psikolojik sorunlar ve genel sağlık sorunları yaşadıklarını belirtmiş, ayrıca bu süreçte 65 yaş üzeri bireylerin sağlık alanı başta olmak üzere birçok hizmet sektöründe sorunlar yaşadıklarına dikkat çekmiştir. Başka bir araştırmada ise yaş ve Covid-19'a ilişkin görüşler arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır (Bakioğlu ve ark., 2020). Öte yandan 41-60 yaş

grubundaki öğretmenlerin motivasyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık saptanmazken, diğer yaş değişkenlerine göre motivasyonlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Birçok araştırmada görev süresi yüksek olan öğretmenlerin psikolojik olarak iyi oluş davranışları sergiledikleri ve motivasyonlarını yüksek tutukları belirtilmiştir (Aydoğan, 2019). Ekşi (2006) ve Karadavut'a (2005) göre bu durum öğretmenlerin yaşadıkları deneyimler sonucunda olayları daha sakin karşılamaları, mantıklı davranmaları ve sorunlar karşısında ezilmedikleri şeklinde açıklanmıştır. Bu durumda araştırmadan elde edilen sonuçlara göre 41-60 yaş grubundaki öğretmenlerin motivasyonlarının yüksek olmasındaki sebebi; yaşın ilerlemesine bağlı olarak tecrübelerinin artması ve olayların üstesinden daha rahat gelebilmeleri şeklinde açıklamak mümkündür. Sonuç olarak ileri yaş beden eğitimi ve spor öğretmenlerinde yaş ilerledikçe hastalığa yakalanma korkuları ve yaşları açısından risk grubunda olmaları Covid-19'a ilişkin görüş düzeylerinin yüksek olmasına sebep olurken aynı zamanda ileri yaş tecrübeleri de onların motivasyonunun yüksek olmasını sağlamıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ile motivasyonlarının okul türü açısından sonuçlara bakıldığında, Covid-19'a ilişkin görüşler ile okul türü arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, motivasyon ile okul türü arasında anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Ortaokul kademesinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 salgını sürecindeki motivasyonlarının, lise kademesinde görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırma verilerine göre ortaokul beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin; yönetici ve öğrenciler ile kurdukları kişisel iletişim, uygulanan eğitim programları ve kullanılan eğitim araçları, okuldan sağlanan sosyal destek, öğrenci başarısı ve ücret memnuniyeti hakkında lise düzeyinde görev yapan öğretmenlere göre olumlu düşündüklerini bu durumda motivasyonlarını arttırdığını söylemek mümkündür. Karadeniz ve Zabcı'nın (2020) salgın döneminde öğretmenler üzerinde yaptıkları araştırmada, anaokulu öğretmenlerinin öğrenciler ile iyi iletişim kurma ve bağlanma hallerinden dolayı lise düzeyindeki öğretmenlere göre motivasyonlarının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Judge ve diğ.'ne (2000) göre okul ortamındaki mesleki imkanlar, sosyal iletişim, bilgiye kolay ulaşma ve yönetici tutumları öğretmenlerin mesleki motivasyonlarını arttırmakla birlikte, öğretmenlerin çalıştıkları okul türü de motivasyonlarını etkileyen önemli bir unsurlar arasındadır. Bununla birlikte uzaktan

eğitim sürecinde lise düzeyindeki öğretmenlerin ergenlik ve otorite figürü öğrenciler ile daha çok karşılaştıklarını belirten Jeammet (2012), bu durumdan öğretmenlerin olumsuz etkilendiğini öne sürmüştür. Araştırma sonuçları ile tutarlı olan bu görüşler sonucunda okul türünün öğretmenlerin motivasyonları üzerinde etkili olduğunu söylemek mümkündür.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ile motivasyonlarının Covid-19'a yakalanıp yakalanmama değişkenine ilişkin sonuçlarına bakıldığında anlamlı bir farklılıkla karşılaşılmamıştır. Fakat ortalama değerler incelendiğinde Covid-19'a yakalanan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin salgınla ilgili üzüntü, korku, hastalık bulgularını takip etme endişesi gibi duyguları ile salgını ciddi bulma ve salgının hayatlarını etkileme düzeylerinin Covid-19'a yakalanmayan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durumu hastalığı geçirenlerin psikolojik olarak etkilenmesinin yanı sıra fizyolojik zorluklarını da yaşamaları ve hastalığın getirdiği endişe duygusunu bire bir hissetmeleri olarak açıklayabiliriz. Literatürde benzer sonuçları içeren çalışmalar mevcuttur. Örneğin; yapılan bir araştırmaya göre Covid-19'a yakalan hastalardan her beş kişiden birinin depresyon yaşadığı bulgularına varılmış, hastaların %84'ünün salgın sürecinde ekonomik ve sosyal refahtan etkilendiklerini bu sebeple korku ve endişe duydukları belirtilmiştir (Zhang WR, et all. 2020). Çin'de Covid-19 salgını sonrası yapılan bir araştırmanın bulgularına göre hastalığa yakalananlarda yüksek oranda psikolojik şikâyet başlamış (Gao, J., at all 2020), farklı bir çalışmada ise ebola salgını sonunda hasta ve yakınlarında stres, depresyon korku, endişe gibi sorunlara rastlandığı bildirilmiştir (Kamara S., at all 2017). Araştırma verilerindeki bir diğer sonuca göre Covid-19'a yakalanan öğretmenlerin, Covid-19' a ilişkin önlem alma konusundaki görüş değerlerinin daha yüksek tespit edilmiştir. Yapılan bir çalışmada Covid-19'a yakalananların hastalığı tekrar geçirme olasılığı %0,02 olarak tespit edilmiş, ayrıca yapılan benzer bir çalışmada Covid-19'a yakalanan bir hastanın bağışıklığı %80 olasılık ile onun tekrar Covid-19'a yakalanma olasılığını azalttığı sonucuna ulaşılmıştır (Yaman, H. 2021). Bu bilgilerden yola çıkarak, Covid-19 geçiren beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 ile ilgili duygu ve düşünce ve davranış boyutundaki görüşlerin yüksek olduğu, fakat Covid-19'a ilişkin önlemler konusunda tekrar hastalık geçirme olasılıkları azaldığı için daha az önlem aldıklarını söylemek

mümkündür. Ayrıca ortalama sonucuna bakıldığında Covid-19'a yakalanan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki iletişim, öğrenci başarısı, eğitim programları, iş yükü ve ücret gibi konulardaki düşüncelerde daha olumlu olmaları ve motivasyonlarının bu sebeplerden kaynaklı yüksek olduğu düşünülebilir. Dündar'a (2016) göre endişe veren, korkutan ve insanı zorlayan sebepler daima vardır, ancak bu durum motivasyona ve mutluluk için fırsata dönüştürülebilir.

Öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin görüş düzeyleri ile motivasyon düzeylerinin, görev yaptıkları il değişkeni açısından Anova ve Tukey testi sonuçları incelendiğinde, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görev yaptıkları il ile Covid-19'a ilişkin görüşleri ve motivasyon düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık sonuçlarına göre Zonguldak ilinin Covid-19'a ilişkin görüş düzeyi düzeyinin Bartın, Kastamonu ve Düzce illerine göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Buna göre Zonguldak ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, anlamlı farklılık bulunan diğer illerdeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerine göre Covid-19 sürecindeki kaygı, üzüntü, korku, haber takibi ve bulguları sık sık kontrol etme gibi duygu ve davranışları ile Covid-19'a karşı önlem alma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Zonguldak ili Covid-19 sürecinde en çok vaka görünen dolayısıyla önlemlerin en çok alındığı illerden biridir. Zonguldak'ın maden şehri olması ve dolayısıyla hava kirliliğinin yoğun yaşanması bu durumun sebebi olarak açıklanabilir. TÜİK verilerine göre Zonguldak'ta son 10 yılda solunum yolu nedeni ile ölen hasta sayısında %87 artış görülmüştür. Solunum yolu rahatsızlığı olanları daha çabuk etkileyen Covid-19 bu süreçte en çok Zonguldak ilini etkilemiştir (TÜİK, 2020). Ayrıca Sağlık Bakanlığı'nın 2018 yılında yayınlamış olduğu Sağlık İstatistik Yıllığı'na göre Türkiye'de gerçekleşen ölümlerin %12,5'i solunum sistemi hastalıklarından kaynaklanmaktadır. Zonguldak ise ülke genelinde solunum sistemi hastalıkları ölümlerinde en yüksek orana sahiptir. Bu sebeple Batı Karadeniz illerine göre Covid-19 sürecinden en çok etkilenen il olmuştur. Bu durum Zonguldak'taki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüş düzeylerinin Batı Karadeniz illerindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerine göre yüksek çıkmasına sebep olarak gösterilebilir. Ayrıca salgından etkilenme ve salgını ciddi bulma gibi Covid-19'a ilişkin düşünceler konusunda Bolu ve Düzce arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Buna göre Bolu ilinde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin

Covid-19'a ilişkin görüş düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun sebebi olarak da Bolu'daki vaka sayısının ve yayılma hızının Düzce'ye göre daha yüksek olması gösterilebilir.

Bir diğer analiz sonucuna göre beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin motivasyonları ile görev yaptıkları iller arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Tukey testi sonucuna göre; Karabük ilinde yaşayan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki saygınlık alt boyutunda olan; meslek sevgisi, mesleğin saygınlığı ve gelişime açıklığı konusundaki düşünceleri Bartın, Bolu ve Kastamonu illerindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerine göre daha yüksek düzeydedir. Yine benzer bir anlamlı farklılık ise Kastamonu-Zonguldak illeri arasında saptanmış, buna göre Zonguldak'taki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki saygınlık boyutundaki katılım düzeylerinin, Kastamonu da görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin düzeylerine göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Hoyle (2001), öğretmenlik mesleğinin statüsü ile ilgili yapmış olduğu çalışmalarda mesleki saygınlığın tanımını; öğretmenlerin görevlerine kazandırdıkları nitelikler ve genel olarak mesleğin aldığı saygınlık şeklinde açıklamış ve mesleki saygınlığın özveri, bakım ve yeterlilik konusunda kategorilere ayrılabilceğini ayrıca, doğrudan deneyim ile değil aynı zamanda veli, öğrenci ve halk tarafından da bu saygınlığın belirlenebildiğini, bu bakımdan karmaşık bir kavram olduğunu ifade etmiştir. "Türkiye'de Çalışma Hayatı ve Meslekler" konulu araştırmada mesleki saygınlık göstergesi belirlenmiş buna göre öğretmenlik mesleği ön sıralarda yer almıştır (Sunar, 2020). Bu bakımdan Covid-19 sürecinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin görev yaptıkları ilde ve kurumda kendilerini yeterli hissetmesi, mesleğini sevmesi ve yeterli saygıyı görmesi motivasyonlarının daha yüksek olmasını sağlamıştır demek mümkündür.

Sonuç olarak; beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri değerlendirildiğinde, kadın öğretmenlerin ve ileri yaş grubundaki öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin duygu düşünce ve davranış ile ilgili görüş düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte okul türü değişkeni ve öğretmenlerin Covid-19'a yakalanma durumları ile Covid-19'a ilişkin görüşleri dikkate alındığında aralarında anlamlı bir farklılık tespit edilmezken, öğretmenlerin görev yaptıkları il ile Covid-19'a ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 sürecindeki motivasyonları değerlendirildiğinde ise; cinsiyet, yaş ve Covid-19'a yakalanma durumları ile motivasyon düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık saptanamazken, öğretmenlerin görev yaptıkları il ile okul türünün motivasyon düzeyleri ile arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'a ilişkin görüşleri ve motivasyon düzeyleri ile araştırma değişkenleri arasında çoğunlukla anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiş ve araştırma bulguları literatüre kazandırılmıştır.

BÖLÜM 6

ÖNERİLER

- Kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin ve ileri yaş grubunda olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19'dan etkilenme düzeylerinin daha yüksek olması dikkate alınarak, öğretmenlerin salgından etkilenme düzeylerini azaltmak adına uzman desteği verilmesi önerilebilir.
- Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin Covid-19 sürecinde motivasyona daha çok ihtiyaç duydukları, bu durumda öğretmenlerin yaşadıkları zorlukları da dikkate alarak onların motivasyonlarını arttırıcı çalışmalar yapılması önerilebilir.
- Öğretmenlerin Covid-19'a ilişkin endişe ve korku sebepleri incelenerek idare ve yöneticiler tarafından kurum içi iyileştirmeler yapılabilir bununla ilgili öğretmenler desteklenebilir.
- Öğretmenlerin görev yaptıkları ildeki salgın durumu göz önünde bulundurularak, en çok vaka görünen veya hastalığın yayılma hızı yüksek olan illerde öğretmenlere salgın ile ilgili daha fazla eğitimler düzenlenebilir ve öğretmenlerin motivasyonlarını arttırıcı daha fazla çalışmalar yapılabilir.
- Araştırma sonucunda Covid-19'a yakalanan öğretmenlerin hastalığı atlattığı olmanın verdiği rahatlık duygusu ile hastalığa karşı daha az önlem alıkları tespitinden yola çıkarak öğretmenlere önlemlerin önemi ile ilgili bilgilendirmeler 'hastalık öncesi ve hastalık sonrası önlemlerin önemi' şeklinde düzenlenip yapılabilir.

- Öğretmelerin Covid-19 salgını sürecinden daha fazla etkilenmemesi adına fiziki koşullar iyileştirilebilir, ayrıca idare ve yöneticilerin, öğretmenlerin mesleki saygınlıklarını olumlu etkileyecek ve öğretmenleri değerli hissettirecek tutumlar sergilemeleri önerilebilir.
- Covid-19 bulaşı riskiyle karşı karşıya olan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin bu süreçte morallerini yüksek tutmak ve motivasyonlarını arttırmak amacıyla online etkinlikler düzenlenmesi önerilebilir.
- Derslerin en sağlıklı ve risksiz bir şekilde nasıl yapılması gerektiği ile ilgili öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebilir ve böylece Covid-19 salgınından etkilenme düzeyleri azaltılabilir.

KAYNAKLAR

Ada, Ş., Akan, D., Ayık, A., Yıldırım, İ. & Yalçın, S., “Öğretmenlerin motivasyon etkenleri” *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (3), 151-166 (2014).

Ahmed, M. Z., Ahmed, O., Aibao, Z., Hanbin, S., Siyu, L. ve Ahmad, A., “Epidemic of COVID-19 in China and associated psychological problems.” *Asian Journal of Psychiatry*, 51, 1-7 (2020).

Aksoy C. “Beden eğitimi ve sporun eğitime etkisi”, Malatya İnönü Üniversitesi, *Sağlık Bilimleri Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi, (1999).

Akyüz, Y. “Türk eğitim tarihi” (22. Baskı). Ankara: *Pegem Akademi* (2012).

Altıparmak, M., Kurt, İ.D. ve Kapıdere, M., "E-öğrenme ve uzaktan eğitimde açık kaynak kodlu öğrenme yönetim sistemleri." *XI. Akademik Bilişim Kongresi* 4.5 (2011).

Aslan, R. “Tarihten günümüze epidemiler, pandemiler ve Covid-19” *Ayrıntı Dergisi*, 8(85), 35-41 (2020).

Aydoğan, İ. “Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yordayıcısı olarak okul iklimi algıları” (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). *Marmara Üniversitesi ile Sabahattin Zaim Üniversitesi Enstitüleri Ortak Programı* İstanbul (2009).

Ayhan, U., “Çalışanlar açısından motivasyonun verimlilik üzerine etkileri” *Türk İdare Dergisi* (2009).

Bakioğlu, F., Korkmaz, O., & Ercan, H., “COVID-19 korkusu ve pozitiflik: Belirsizliğe tahammülsüzlüğün, depresyonun, kaygının ve stresin aracılık rolü” *Uluslararası ruh sağlığı ve bağımlılığı dergisi*. 19 (6), 2369-2382 (2021).

Balaman, F., Hanbay Tiryaki, S., “Corona Virüs (Covid-19) Nedeniyle Mecburi Yürütülen Uzaktan Eğitim Hakkında Öğretmen Görüşleri.” *Itobiad: Journal of the Human & Social Science Researches*, 10(1) (2021).

Balci, A., “COVID-19 özelinde salgınların eğitime etkileri.” *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3(3), 75-85 (2020).

Balcioğlu, B., Özbek. A., Sungur. N., Sivrikaya. K., Tekin, A., “Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Değer Sistemleri ve Sorun Çözmedeki Yeterliliklerinin İncelenmesi” Selçuk Üniversitesi, *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7, (1), 91-99 (2005).

Başaran, M., Doğan, E., Karaoğlu, E., & Şahin, E., “Koronavirüs (Covid-19) pandemi sürecinin getirisi olan uzaktan eğitimin etkililiği üzerine bir çalışma.” *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(2),368-397 (2020).

Bircan, H., “Eğitim ve felsefe-eğitimin doğal/insanî, toplumsal ve felsefi temeli.” *Yüzüncü yıl üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü dergisi*, (40), 157-172 (2018).

Bozkurt, A., “Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını.” *Açık Öğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124 (2017).

Bozkurt, A., Sharma, R. C., “Emergency remote teaching in a time of global crisis due to CoronaVirus pandemic.” *Asian Journal of Distance Education*, 15(1) (2020).

Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., & Rubin, G. J., “The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence.” *The lancet*, 395(10227), 912-920 (2020).

Bucher, C. A., “Management of physical education and athletic programs” *Times Mirror Magazine*, Toronto (1987).

Buheji, M. ve Ahmed, D. “Daha iyi bir dünya için Coronavirus (COVID-19) fırsatları öngörüsü.” *American Journal of Economics*. 10 (2), 97-108 (2020).

Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Kılıç, E. “Bilimsel araştırma yöntemleri” *Pegem Akademi*, Ankara (2013).

Can, E., “Koronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları.” *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53 (2020).

Caner, Z. G., Ünal, M., Apaydın, Z., Dağ, A., Okur, Ş., Kara, E., & Bildik, C. “Covid-19 hastalığı ve ev egzersizlerinin önemi.” *Journal of Medical Sciences*, 1(3), 25-33 (2020).

Cavas, P. “Türk ilköğretim öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyonlarını etkileyen faktörler.” *Fen eğitimi uluslararası*, 22 (1), 31-42 (2011).

Çelik Z., Pulur A., “Orta öğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları.” *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 8. Özel (2011).

Çiçek, İ., Tanhan, A. & Tanrıverdi, S., “COVID-19 ve eğitim.” *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 1091-1104 (2020).

Dada, D. “Gelişmekte olan ülkeler için e-hazırlık: Odağı çevreden kullanıcılara taşımak. *Gelişmekte Olan Ülkelerde Elektronik Bilişim Sistemleri Dergisi*. 27 (1), 1-14 (2006).

Daniel, J., “Education and the COVID19 pandemic.” *Perspectivas*, 49, 91-96 (2020).

Demir, E., “Uzaktan eğitime genel bir bakış.” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39) (2014).

Demir, F., Özdaş, F. “Examining teachers’ opinions related to distance education in the covid-19 process.” *Journal of National Education*, 49(1), 273-292 (2020).

Demir, M., Günaydin, Y., Demir, Ş.Ş. “Coronavirüs (Covid-19)’ün Türkiye’de turizm üzerindeki öncüllerinin, etkilerinin ve sonuçlarının değerlendirilmesi.” *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 80-107 (2020).

Demiray, U., “Bir çağdaş eğitim modeli olarak uzaktan eğitim uygulaması.” *Jandarma Dergisi*, 85, 46-52 (1999).

Demirhan, G., Coşkun, H. & Altay, F., “Beden eğitimi öğretmenlerinin niteliklerine ilişkin görüşler.” *Eğitim ve Bilim*, Volume:27, Sayı:123, 35-41 (2002).

Demirhan, G. & Altay, F., “Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II,” *Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 9-20 (2001).

DeVaney, J., Shimshon, G., Rascoff, M., & Maggioncalda, J. “How can universities adapt during covid-19?” *Coursera*. (2020).

Doğanay, G., Çopur, Z., “Yaşlı nüfusun COVID-19 salgınına ilişkin görüşleri: Giresun ili örneği.” *Türk Coğrafya Dergisi*, (76), 59-74 (2020).

Dunn, C. G., Kenney, E., Fleischhacker, S. E., & Bleich, S. N. “Feeding low-income children during the Covid-19 pandemic.” *New England Journal of Medicine*, 382(18), e40 (2020).

Durak Batıgün, A., Şenkal Ertürk, İ. “Çok boyutlu COVID-19 ölçeği geliştirme, geçerlik ve güvenilirlik çalışması.” *Nesne*, 8(18), 406-421 (2020).

Dündar Y. “Mutluluk yönetimi.” *Uyum Ajans*, Ankara (2016).

Eggen, P., Kauchak, D. “Windows on classrooms.” *Educational psychology (3rd ed.)*. Columbus, OH: Merrill-Prentice Hall (1997).

Ekşi, H., Güneş, F. ve Yaman, N. “Öğretmenlerin evlilik uyumlarının psikolojik iyi oluşları ve toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesi.” *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*. 8 (50), 203-233 (2018).

Elitas, T., Devran, Y. “Yeni iletişim teknolojilerinin uzaktan eğitime entegrasyon sürecinde sanal sınıf ortamları: ATAUZEM Örneği.” *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6 (2), 213 – 225 (2017).

Erkan, N. “Yaşam boyu spor.” *Bağrgan Yayımevi*, Ankara, (s.11), 13 (1998).

Ersoy, A. F. “Fenomenoloji.” *Eğitimde Nitel Araştırma Desenleri*, Ankara: *Anı Yayıncılık* (2016).

Franckle, R., Adler, R., Davison, K., “Peer reviewed: accelerated weight gain among children during summer versus school year and related racial/ethnic disparities: a systematic review.” *Preventing chronic disease*, 11. (2014).

Galusha, J. M. “Barriers to distance education.” *Interpersonal Computing and Technology*, 7, 3 (1997).

Gao, J., Zheng, P., Jia, Y., Chen, H., Mao, Y., Chen, S., ... & Dai, J. “Mental health problems and social media exposure during COVID-19 outbreak.” *Plos one*, 15(4), e0231924 (2020).

Garrison, DR., “Uzaktan eğitime bilişsel yapılandırmacı bir bakış: Öğretme-öğrenme varsayımlarının bir analizi.” *Uzaktan eğitim* 14 (2), 199-211 (1993).

George, D., Mallery, P. “Using SPSS for windows step by step a simple guide and reference.” *London Pearson Education* (2003).

Görgülü Arı, A., Hayır Kanat, M. “Covid-19 (Koronavirüs) üzerine öğretmen adaylarının görüşleri.” *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Salgın Hastalıklar Özel Sayısı), 459-492 (2020).

Ghosh, R., Dubey, M. J., Chatterjee, S., & Dubey, S. “Impact of COVID-19 on children: special focus on the psychosocial aspect.” *Minerva pediatrica*, 72(3), 226-235 (2020).

Güngörer, F., “Covid-19'un toplumsal kurumlara etkisi.” *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Salgın Hastalıklar Özel Sayısı), 393-328 (2020).

Hoyle, E., “Teaching prestige, status and esteem.” *Educational Management Administration Leadership*, 29(2) 139-152 (2001).

İnal, A. N., “Beden eğitimi ve spor bilimi.” *Nobel Yayın Dağıtım* (2003).

İnternet: Unesco, <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373271> (2021).

İnternet: Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı, <https://www.setav.org/5-soru-koronavirus-covid-19-salgininin-egitim-veogretmenlere-etkisi/> (2021).

İnternet: Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı, <https://covid19.saglik.gov.tr/> (2021).

İnternet: Unicef (United Nations International Children's Emergency Fund), <https://www.unicef.org/turkey> (2021).

İnternet: Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV), https://www.tepav.org.tr/upload/mce/2020/notlar/covid19_salgini_ve_kuresel_ticaret_duzenine_olasi_etkileri.pdf (2021).

İnternet: Türk Eğitimi Derneği (Tedmeme), <https://tedmem.org/vurus/covid-19-okullarin-kapatilmasi-ve-sonrasi> (2021).

İnternet: Amerikanın Sesi Haber Bülteni <https://www.amerikaninsesi.com/a/salgin-ogretmenleri-nasiletiledi/5674919.html> (2021).

İnternet: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı, <https://www.meb.gov.tr/covid-19-salgini-sonrasi-dunyadaegitim/haber/20936/tr> (2021)

İnternet: Milli Eğitim Temel Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> (2021)

İnternet: The International Task Force on Teachers for Education 2030. Response to the COVID-19 outbreak Call for action on teachers. <http://www.teachersforefa.unesco.org/v2/index.php/en/ressources/file/470-response-to-the-covid-19-outbreak-call-for-action-on-teachers> (2020).

İnternet: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı <https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-surecinin-detaylari/haber/21990/tr> (2020).

İnternet: Raosoft Örnek boyut hesaplayıcı, <http://www.raosoft.com/samplesize.html> (2021).

İnternet: UNESCO. “UNESCO Futures of Education Commission urges planning ahead against increased inequalities in the aftermath of the Covid-19” <https://en.unesco.org/news/unesco-futures-education-commission-urges-planning-ahead-against-increased-inequalities> (2018).

İnternet: UNESCO. “COVID-19 education response education sector issue notes” Issue No: 2.1. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373305> adresinden erişilmiştir. (2020a)

İnternet: UNESCO. “School reopening: Ensuring learning community.” <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373610> (2020d).

İnternet: UNESCO. “School reopening. UNESCO Covid-19 Education Response Education Sector Issue Notes” Issue note: 4.2. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373275> (2020e).

İnternet: UNESCO. Adverse consequences of school closures. <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/consequences> (2020f).

İnternet: United Nations., “Covid-19 Response.”, <https://www.un.org/en/un-coronavirus-communications-team/united-nations-working-mitigate-covid-19-impact-children> (2020).

İnternet: World Bank., “The Covid-19 pandemic: Shocks to education and policy” responses. <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/33696/148198.pdf?sequence=4&isAllowed=y> (2020b).

İnternet: World Health Organization “Coronavirus Disease (COVID-19)-Situation Report–163”,https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200701-covid-19-sitrep-163.pdf?sfvrsn=c202f05b_2 (2020).

İşman, A., “Uzaktan Eğitim (3. Baskı)” Ankara: *Pegem Akademi*. (2008).

İşman, A., “Uzaktan eğitim (4. Baskı)” Ankara: *Pegem Akademi Yayınları* (2011).

Jeammet, P., “Yüzleşmeler İçinde” P. Jeammet (ed.) Ergenlik (s. 71-92). İstanbul: *Bağlam Yayınları* (2012).

Judge, T. A., Thoresen, C. J., Bono, J. E., & Patton, G. K., “The job satisfaction–job performance relationship: A qualitative and quantitative review.” *Psychological bulletin*, 127(3), 376 (2001).

Kamara, S., Walder, A., Duncan, J., Kabbedijk, A., Hughes, P., & Muana, A., “Mental health care during the Ebola virus disease outbreak in Sierra Leone.” *Bulletin of the World Health Organization*, 95(12), 842 (2017).

Karabağ Köse, E., Karataş, E., Küçükçene, M. ve Taş, A. “Öğretmen mesleki motivasyonu ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması: çevrimiçi ve kâğıt kalem uygulamalarının karşılaştırılması.” *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51, 479- (2021).

Karadağ, A., Şen, Y. A., “Uzaktan eğitimde rol alan kişiler ve öğretmen- öğrenci rolleri” *Anadolu Üniversitesi*, Eskişehir (2014).

Karadeniz, G., Zabcı, N., “Pandemi döneminde uzaktan eğitim veren öğretmenlerin çalışma koşulları ve algıladıkları stres ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki.” *MSGSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (22), 301-314 (2020).

Karagözoğlu, G., “Eğitim sistemimizde öğretmen yetiştirme politikamıza genel bakış. eğitimde yansımalar” VII. Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu Kitabı. (ss. 10–12), *Cumhuriyet Üniversitesi*, Sivas (2003).

Karakose, T., Malkoc, N., “Behavioral and interpersonal effects of the COVID-19 epidemic on frontline physicians working in Emergency Departments (EDs) and Intensive Care Units (ICUs).” *Acta Medica Mediterranea*, 37, 437-444 (2021).

Karaküçük, S., “Beden eğitimi öğretmenlerinin faaliyet alanları”. *Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Yayınları*, Ankara (1991).

Karasar, N., “Bilimsel Araştırma Yöntemi.” *Nobel Yayın Dağıtım*. Ankara (2004).

Karasar, N. “Bilimsel Araştırma Yöntemi” (17. Baskı). *Nobel Yayın* Ankara (2008).

Kaya, B., “Pandeminin Ruh Sağlığına Etkileri” *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 23, 123-124 (2020).

Kaya, Z., “Uzaktan Eğitim.” *Pegem Akademi*. A Yayıncılık. Ankara (2002).

Keskin, A. D., “Oyun bağımlılığı müdahale programının ergenlerin oyun bağımlılığı ve oyun motivasyonu ile duygusal davranışsal sorunlarına ve annelerinin düşüncelerine etkisinin incelenmesi.” (2019).

Khan, A. H., Sultana, M. S., Hossain, S., Hasan, M. T., Ahmed, H. U. ve Sikder, M. T. “The impact of COVID-19 pandemic on mental health & wellbeing among home-quarantined Bangladeshi students: A cross-sectional pilot study” *Journal of Affective Disorders*, 277, 121-128 (2020).

Kırmacı, Ö., Acar, S. “Kampüs öğrencilerinin eşzamanlı uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar” *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 14(3) (2018).

Kırmızıgül, H. G., “COVID-19 salgını ve beraberinde getirdiği eğitim süreci” *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 7(5), 283-289 (2020).

Kimpston, RD., “Müfredata uygunluk ve öğretmenler tarafından kullanılan uygulama görevleri: bir araştırma çalışması” *Müfredat Çalışmaları Dergisi*, 17 (2), 185-195 (1985).

Korlu, Ö. “Eğitimin yönetimi ve finansmanı eğitim izleme raporu.” (2020).

Koruç, P. B., “Genç atletlerin yarışma öncesi durumluk kaygı düzeyleri ile motivasyon boyutları ve hedef yönelimleri arasındaki ilişkin” *Spor Hekimliği Dergisi*, 44(2), 61-69 (2009).

Kurnaz, A., Kaynar, H., Şentürk Barışık, C., Doğrukök, B. “Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşleri” *Milli Eğitim Dergisi*, 293-322 (2020).

Lee, J., “Mental health effects of school closures during COVID-19.” *The Lancet: Child & Adolescent Health*, (2020).

Li, Q., Guan, X., Wu, P., Wang, X., Zhou, L., Tong, Y. & Feng, Z., “Early Transmission Dynamics in Wuhan, China, of Novel Coronavirus-Infected Pneumonia” *New England Journal of Medicine* 382(13), 1199-1207 (2020).

Lovelace, B., “World Health Organization names the new coronavirus: COVID-19” *CNBC–Health and Science* (2020).

MEB, *Milli Eğitim Bakanlığı 2620 Sayılı Tebliğler Dergisi*, s. 358, Ankara (2009)

MEB, “Beden Eğitimi Ve Spor Dersi Öğretim Programı” Ankara (2018).

Metin, M., Gürbey, S., Çevik, A. “Covid-19 Pandemi sürecinde uzaktan eğitime yönelik öğretmen görüşleri” *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 66-89 (2021).

Moore, T., Clemens, A., & Nelson, B., "Math intervention" SMART" project (student mathematical analysis and reasoning with technology)" *Interface: The Journal of Education, Community and Values*, 3(7) (2001).

Mutlu, M. E., Özögüt Erorta, Ö., Kayabaş, B., & Kayabaş, İ., "Anadolu Üniversitesi Açık öğretim sisteminde e- gelişimi" (2014).

Örücü, E. ve Kanbur, A. "Örgütsel-yönetmel motivasyon faktörlerinin çalışanların performans ve verimliliğine etkilerini incelemeye yönelik ampirik bir çalışma: Hizmet Endüstrisi Örneği". Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Manisa, *Yönetim ve Ekonomi*, Cilt: 15, Sayı:1 (2008).

Özdemir, A., "Öğretim elemanlarının güç kaynakları ile öğretmenleri arasındaki ilişkiler: İç motivasyonun aracılık roller" *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GUJGEF)*, 33 (2) (2013).

Özdoğan, A. Ç., Berkant, H. G., "Covid-19 Pandemi Dönemindeki Uzaktan Eğitime İlişkin Paydaş Görüşlerinin İncelenmesi" *Milli Eğitim Dergisi*, Salgın sürecinde türkiye'de ve dünyada eğitim, 13-43 (2020).

Özkan, H., "Türkiyede beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirmek için bir model" Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, *Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, İzmir (1999).

Özkul A. E., C. H. Aydın, E. Toprak, E. Genç Kumtepe. (Ed.), "Açıköğretimle 30 Yıl": *Anadolu Üniversitesi Yayınları* Eskişehir, s.1-58 (2014).

Özmen, Ö. "Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni" *Bağırhan Yayınevi* Ankara. s: 27 (1999).

Pektaş, E., "Üniversite öğrencilerinin algıladıkları ebeveyn kabul-reddi ile depresyon ve sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: duygu düzenleme güçlüklerinin aracı rolü" Yüksek lisans tezi, *Hacettepe Üniversitesi*. (2015).

Pink, D. H., "Aklın yeni sınırları" (Çev. Aytül, Özer). *Mediacat Yayınları, İstanbul* (2011).

Pündük, Z., "COVID-19 salgını, küresel trendler, fiziksel hareketsizlik ve sedanter davranışı etkiler mi?" *Türkiye Klinikleri Spor Bilimleri*, 12(2). 241-246 (2020).

Saavedra, J., "Educational challenges and opportunities of the Coronavirus (COVID-19) pandemic" *World Bank Blogs*, 23 (2020).

Sabuncuoğlu, Z., "Çalışma Psikolojisi" *Uludağ Üniversitesi Basımevi* Bursa, (1987).

Sabuncuoğlu, Z., Tüz, M. "Örgütsel Psikoloji" *Furkan Ofset*, Bursa (2003).

Sağlık Bakanlığı. "COVID-19 (Sars-CoV-2 Enfeksiyonu- Bilim Kurulu Çalışması) Genel Bilgiler, Epidemioloji ve Tanı" *Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü* Ankara (2020).

Schlosser, C. A., & Anderson, M. L., "Distance education: review of the literature" AECT Publication Sales, 1025 Vermont Ave., NW, Ste. 820, Washington, DC 20005-3547 (1994).

Sel, R., "Beden Eğitimi, Oyun Öğretimi", *MEB yayınları*, İstanbul (1993),

Selçuk, H., "İlk ve Orta Öğretim Okullarında Beden Eğitimi" *Ders Kitapları A.Ş.* İstanbul, (1990)

Sunar, L., "Türkiye'de Çalışma Hayatı ve Meslekler" *Toplumsal Yapı Araştırmaları, İstanbul* (2020).

Sümbül, A. M., "Bir Meslek Olarak Öğretmenlik. Öğretmenlik Mesleğine Giriş" (Edit: Ö. Demirel-Z. Kaya) *Pegem Yayıncılık*, Ankara (2001).

Şanlı, M., Taş, A., "X ve y kuşağı öğretmenlerin kullandıkları motivasyon tür ve araçları" *Kırkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (1), 251-267 (2021).

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S., "Using multivariate statistics" (6th ed.), Boston: *Allyn and Bacon* (2013).

Tamer, K., Pulur, A., "Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri" *Kozan Ofset Matbaacılık*, Ankara 2-17,51,52,57, 58, (2001).

Tamer, K., "Beden eğitimi ve oyun öğretimi" Eskişehir, *Anadolu Üniversitesi Yayınları*, s.200 (1987).

Tarakçıoğlu S., Sökmen A., ve Boylu Y., "Evaluation of Motivation Factors: A Research in" *İşletme Araştırmaları Dergisi*, Ankara 2/1 (2010).

Tarakçıoğlu, S., Sökmen, A., Boylu, Y., "Motivasyon araçlarının değerlendirilmesi: Ankara'da bir araştırma" *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 3–20 (2021).

Taylor, R. W., "Pros and Cons of Online Learning - A Faculty Perspective" *Journal of European Industrial Training* (2002).

Taymaz ve Haydar. "Hizmet İçi Eğitim" *Pegem Yayınları* Ankara (1992).

Tunç, A., "Beden eğitimi ve spor bilimine giriş" *Niğde: Ders Notları* (1999).

Turan, H., Şahin, İ., & Altın, E. N., "Ortaöğretim Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri ve Boş Zaman Değerlendirme Tercihlerinin Değerlendirilmesi (Kocaeli Örneği)" *Electronic Turkish Studies*, 13(19) (2018).

Wang, Y. C., Vine, S., Hsiao, A., Rundle, A., & Goldsmith, J. "Weight-related behaviors when children are in school versus on summer breaks: does income matter?" *Journal of School Health*, 85(7), 458-466 (2015).

Winthrop, R., "Top 10 risks and opportunities for education in the face of COVID-19" (2020).

Xu, J., Zhao, S., Teng, T., Abdalla, A. E., Zhu, W., Xie, L., Guo, X., “Systematic comparison of two animal-to-human transmitted human coronaviruses: SARS-CoV-2 and SARS-CoV” *Viruses*, 12(2), 244 (2020).

Yalçınsoy, A., “Yaşam doyumu, kaygı ve motivasyon ilişkisi ile ilgili üniversite gençliğine yönelik bir araştırma: dicle üniversitesi örneği” *Kesit akademi dergisi*, (10), 422-434 (2017).

Yavaş, M. ve A. İlhan., “Beden eğitimi ve sporda özel öğretim yöntemleri” (1997).

Yaylacı, F., “İlköğretim okulları beden eğitimi dersi öğretim programının değerlendirilmesi” Yüksek Lisans Tezi, *İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Malatya. (1998).

Yazıcı, H., “Motivasyon” Eğitim Psikolojisi. *Pegem Akademi*, Ankara (2008).

Yenice, N., Saydam G., & Telli, S., “İlköğretim öğrencilerinin fen öğrenmeye yönelik motivasyonlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi.” *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), (2012).

Yeşil, A., “Liderlik ve motivasyon teorilerine yönelik kavramsal bir inceleme” *Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi*, 2 (3), 158-180 (2016).

Yıldırım, İ. ve Yetim, A., “Ortaöğretimde beden eğitimi dersinin öncelikli amaçları üzerine bir araştırma” *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 36-43 (1996).

Yıldız, S., “Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları” *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (1), 301-329 (2016).

Yılmazsoy, B., Kahraman, M., “Uzaktan eğitimde sosyal ağlar ve öğreticinin etkinliği” *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi* (AUAd), 4(2), 5-9 (2018).

Yorguner, N., Bulut, NS ve Akvardar, Y., “COVID-19 salgını sırasında üniversite öğrencilerinin karşılaştığı psikososyal zorlukların ve hastalığa yönelik bilgi, tutum ve davranışlarının incelenmesi” *Noro-Psikiyatri Arsivi*, 58 (1), 3-10 (2021).

Zhang, W. R., Wang, K., Yin, L., Zhao, W. F., Xue, Q., Peng, M., ... & Wang, H. X., “Mental health and psychosocial problems of medical health workers during the COVID-19 epidemic in China” *Psychotherapy and psychosomatics*, 89(4), 242-250 (2020).

EK AÇIKLAMALAR

ETİK KURUL RAPORU

T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL ve BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU
KARARLARI

TOPLANTI TARİHİ : 08.06.2021
TOPLANTI NO : 2021/06

Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu toplanmış ve aşağıdaki kararı almıştır.

Karar 34:

02/06/2021 tarihli Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU'nun Etik Kurul form ve ekleri görüldü.

Karabük Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Numan Bahadır KAYIŞOĞLU danışmanlığında yürütülen “Batı Karadeniz Bölgesindeki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Covid-19 Pandemisi Sürecindeki Kaygı ve Motivasyon Düzeylerinin İncelenmesi” konulu çalışma kapsamında uygulanmak üzere ekte sunulan çalışmasının etik kurallara uygunluğu oy birliği ile kabul edilmiştir.

ASLI GİBİDİR

Prof. Dr. Elif ÇEPNİ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul Başkanı

Çok Boyutlu Covid-19 Ölçeği

	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
1. Bu salgının oldukça ciddi olduğunu düşünüyorum.					
2. Bu salgın beni çok korkutuyor.					
3. Bu salgının yaşamım üzerinde ciddi etkileri var.					
4. Bu salgın beni çok üzüyor.					
5. COVID-19 hastalığına yakalanmaktan çok korkuyorum.					
6. Bu salgın muhtemelen daha uzun süre (aylarca) devam edecek.					
7. Dışarıya çıktığımda mutlaka maske takıyorum.					
8. Bu salgın beni öfkeliyor.					
9. Bu salgın muhtemelen geçici olmaktan çok kalıcı.					
10. Bu salgın nedeniyle sevdiğilerimi kaybetmekten korkuyorum.					
11. Bu salgın yaşamımı çok fazla etkilemiyor.					
12. Bu salgın beni çok kaygılandırıyor.					
13. Sık sık COVID-19 belirtileri gösterip göstermediğimi kontrol ediyorum.					
14. Hastalanmamak için sık sık ellerimi yıkıyorum.					
15. Hastalanmamak için dışarıya çok az çıkıyorum.					
16. Sosyal izolasyona çok dikkat ediyorum.					

17. Dışarıya çıktığımda sosyal mesafeyi mutlaka korumaya çalışıyorum.					
18. Sürekli olarak salgın ile ilgili haberleri takip ediyorum.					
19. Sık sık salgın ile ilgili düşünmekten kendimi alamıyorum.					
20. Ailem/arkadaşlarım ile sürekli bu konuyu konuşuyoruz.					
21. Bu salgın hayatımı tamamen değiştirdi.					
22. Bu salgından sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.					

Ölçeğin Kullanımına İlişkin İzin Belgesi

22.11.2021 01:38

Gmail - Çok Boyutlu COVID-19 Ölçeği

Seda Bozoglu <sedadembostanoglu@gmail.com>

Çok Boyutlu COVID-19 Ölçeği

4 ileti

Seda Bozoglu <sedadembostanoglu@gmail.com>

1 Mayıs 2021 21:25

Alıcı: batigun@ankara.edu.tr

Hocam merhaba. Ben Karabük Üniversitesi Beden Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi Seda BOSTANOĞLU. Tez çalışmam için hazırlamış olduğunuz "Çok Boyutlu COVID-19 Ölçeği" ni kullanmak için izninizi rica ediyorum.

Aysegul.Durak.Batigun@ankara.edu.tr <Aysegul.Durak.Batigun@ankara.edu.tr>

1 Mayıs 2021 22:09

Alıcı: Seda Bozoglu <sedadembostanoglu@gmail.com>

Sayın Bostanoğlu,
Söz konusu ölçeği bilimsel çalışmalarınızda kullanabilirsiniz. İyi çalışmalar...

Prof. Dr. Ayşegül Durak Batıgün
Ankara Üniversitesi
DTCF Psikoloji Bölümü

[Alınılan metin gizlendi]

Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeği

Aşağıda verilen motivasyon unsurlarının çalışma isteğinizi etkileme durumunu 1 - Çok olumsuz etkiler 5-Çok olumlu etkiler olacak şekilde derecelendiriniz.	Çok olumsuz	Olumsuz	Kararsızım	Olumlu	Çok Olumlu
1. Okulumuzdaki fiziki ortamın niteliği	1	2	3	4	5
2.Okulumuzda yeni teknolojilerin kullanılabilirliği	1	2	3	4	5
3. Okulumuzda ihtiyaç duyulan araç gerecin sağlanabilirliği	1	2	3	4	5
4. Okulumuzdaki sosyal-sportif faaliyet sayısı	1	2	3	4	5
5. Okulumuzdaki ortamın samimiyeti	1	2	3	4	5
6. Okulumuzda insana verilen değer	1	2	3	4	5
7. Okulumuzda yapılan çalışmaların takdir edilme düzeyi	1	2	3	4	5
8. Okulumuzdaki öğrencilerin başarı durumları	1	2	3	4	5
9. Çalışmalarımın öğrenciler üzerindeki etkileri	1	2	3	4	5
10. Okulumuzdaki mesleki iş birliği ve dayanışma düzeyi	1	2	3	4	5
11. Okulumuzda öğretmenlerin okul ile ilgili konularda karara katılım durumu	1	2	3	4	5
12. Okulumuzda adaletin işleyişi	1	2	3	4	5
13. Okul yöneticilerimizin davranışları	1	2	3	4	5
14. Ders saati, nöbet vb. taleplerimin dikkate alınma durumu	1	2	3	4	5
15. Velilerin okula destek sağlama durumu	1	2	3	4	5
16. Okulumuzun bulunduğu sosyoekonomik çevre	1	2	3	4	5
17. Eğitim politika ve uygulamalarındaki değişimler	1	2	3	4	5
18. Bakanlıkça hazırlanan eğitim programları	1	2	3	4	5
19. Bakanlıkça hazırlanan ders kitapları	1	2	3	4	5

20. Mesleğin iş yükü	1	2	3	4	5
21. Aldığım ücret düzeyi	1	2	3	4	5
22. Mesleğin saygınlığı	1	2	3	4	5
23. Mesleğime olan sevgim	1	2	3	4	5
24. Mesleğimin kişisel ve mesleki gelişim imkânları	1	2	3	4	5
25. Alanımla ilgili yayınlara erişim imkânları (makale, dergi, kitap vb.)	1	2	3	4	5

Öğretmen Mesleki Motivasyon Ölçeğinin Kullanımına İlişkin İzin Belgesi

22.11.2021 01:36

Gmail - Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği

Seda Bozoglu <sedadembostanoglu@gmail.com>

Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği

2 ileti

Seda Bozoglu <sedadembostanoglu@gmail.com>
Alıcı: esrakarabag@gmail.com

4 Mayıs 2021 21:11

Sayın hocam "Öğretmen Mesleki Motivasyonu Ölçeği" adlı ölçeğinizi yüksek lisans çalışmamda kullanmak isterim bilginize.

Esra karabağ <esrakarabag@gmail.com>
Alıcı: Seda Bozoglu <sedadembostanoglu@gmail.com>

5 Mayıs 2021 00:39

Merhabalar,
Ölçeği araştırmalarınızda kullanabilirsiniz.
Başarılar dilerim.

Dr.Esra KARABAĞ KÖSE
Kırıkkale Üniversitesi
Eğitim Fakültesi

Seda Bozoglu <sedadembostanoglu@gmail.com>, 4 May 2021 Sal, 21:12 tarihinde şunu yazdı:
[Alıntılanan metin gizlendi]

ÖZGEÇMİŞ

Seda BOSTANOĞLU İlk ve orta öğrenimini Kayseri’de tamamladı. Kayseri Lisesi’nden mezun oldu. 2010 yılında Karabük Üniversitesi Hasan Doğan Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü’nde öğrenime başlayıp 2015 yılında bölüm birincisi olarak mezun oldu. 2016 yılında özel bir kurumda öğretmenliğe başladı. 2020 yılında Karabük Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı’nda lisans üstü eğitimine başladı. Halen beden eğitimi ve spor öğretmenliği görevine devam etmekte, evli ve 1 çocuk annesidir.